

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
Бібліотека

Серія
«Видатні професори університету»
Випуск 4

Володимир Андрійович Глущенко

Біобібліографічний покажчик

Слов'янськ 2012

УДК 016:929
ББК 91.9:81
Г 555

Володимир Андрійович Глущенко : біобібліогр. покажч. / Донбаський держ. пед. ун-т ; упоряд.: Гайко О. К., Денисова О. А. ; наук. ред. Орел А. С. ; ред. Куліш П. В. – Слов'янськ : Маторін Б. І., 2012. – 57 с.

У біобібліографічному покажчику представлена бібліографія праць видатного педагога, доктора філологічних наук, професора Донбаського державного педагогічного університету (до червня 2012 р. Слов'янського державного педагогічного університету), а також документів про його життя та діяльність. Видання включає праці, які були видані протягом 1973 – початку 2012 р., а саме: монографії, підручники, навчально-методичні посібники, статті із наукових збірників, періодичних видань, матеріалів конференцій.

Покажчик адресовано науково-педагогічним працівникам, учителям та студентам.

Упорядники: Гайко О. К., Денисова О. А.

Науковий редактор Орел А. С., канд. філол. наук.

Редактор Куліш П. В.

Відповідальний за випуск Качина В. С.

Фото Пономарьов Г. Г.

Доктор філологічних наук, професор кафедри загального, германського та слов'янського мовознавства Донбаського державного педагогічного університету, 2012 р.

ВІД УПОРЯДНИКІВ

Біобібліографічний покажчик присвячено видатному педагогу, доктору філологічних наук, професору Володимиру Андрійовичу Глущенко.

Покажчик відображає основні етапи життя, педагогічну та наукову діяльність.

У виданні представлена бібліографія праць автора (332), які були надруковані впродовж 39 років (1973 – початок 2012 р.). Це – монографії, підручники, навчально-методичні посібники, статті в наукових збірниках, матеріалах конференцій, публікації в періодичних виданнях російською, українською, англійською, німецькою мовами.

Біобібліографічний покажчик складається з трьох розділів:

I. Наукові праці В. А. Глущенко;

II. Газетні публікації;

III. Література про життя та діяльність.

Вступна стаття, перелік основних дат життя й діяльності знайомлять читача з життєвим шляхом та науково-педагогічною діяльністю вченого.

Розділ I, II містить бібліографічні описи праць у хронологічному порядку, у межах років бібліографічні описи згруповані за алфавітом назв творів. У розділі III матеріал згруповано за алфавітом авторів, назв публікацій. Бібліографічні записи в покажчику мають суцільну нумерацію.

Допоміжний апарат біобібліографічного покажчика складається з:

- вступної статті;

- іменного покажчика, у якому наведено прізвища співавторів, упорядників, редакторів та інших осіб, відомості про яких є в бібліографічних записах;

- алфавітного покажчика назв наукових праць В. А. Глущенко.

Бібліографічний опис здійснено за чинним в Україні стандартом. Джерелами відбору документів були фонди бібліотеки СДПУ, бібліографічні джерела та матеріали, надані вченим.

Покажчик адресовано науковцям, науково-педагогічним працівникам, учителям та студентам.

НЕВТОМНИЙ ТРУДІВНИК І МУДРИЙ НАСТАВНИК

Володимир Андрійович Глущенко – талановитий мовознавець, викладач, активний науковий діяч, мудрий керівник, невтомний учений та поет. Народився 6 листопада 1952 р. в селі Єлань Волгоградської області в учительській родині. Батько, Глущенко Андрій Георгійович, протягом кількох років (1950–1962 рр.) працював директором шкіл с. Єлані Волгоградської обл. та станиці Горячеводської Ставропольського краю (передмістя П'ятигорська). У 1965–2000 рр. кандидат педагогічних наук, доцент Андрій Георгійович Глущенко працював у Слов'янському державному педагогічному інституті. Мати, Глущенко Тетяна Кирилівна, викладала в школах математику. Крім Володимира, у родині виховувались ще троє дітей: старший брат Анатолій і молодші сестри Надія та Віра.

Ще в шкільні роки визначилося покликання майбутнього філолога. Великий вплив на Володимира Глущенко здійснила вчителька російської мови та літератури Л. В. Мільшина. Тому, закінчивши в 1970 р. школу із золотою медаллю, Володимир Андрійович поступив на філологічний факультет Харківського державного університету ім. М. Горького (тепер Харківський національний університет ім. В. М. Каразіна). Науковий світогляд молодого філолога формувався в плідній співпраці з професором Харківського університету Є. Ф. Широкоград; пізніше була робота з В. Ю. Франчук – провідним науковим співпрацівником Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України.

У 1984 р. Володимир Андрійович захистив кандидатську дисертацію (спеціальність «Російська мова») під керівництвом проф. Г. П. Іжакевич. У 1999 р. – докторську (спеціальність «Загальне мовознавство»), науковим консультантом був академік О. С. Мельничук. У докторській дисертації, а також у однойменній монографії «Принципи порівняльно-історичного дослідження в українському і російському мовознавстві (70-і рр. ХІХ ст. – 20-і рр. ХХ ст.)» розроблено малодосліджені проблеми методології порівняльно-історичного мовознавства, подано наукові обґрунтування застосування актуалістичного методу в лінгвістичній історіографії.

Викладацька діяльність В. А. Глущенко почалась у 1975 р. з посади асистента на кафедрі мови та літератури Слов'янського державного педагогічного інституту. У 1984–1986 рр. Володимир Андрійович працював на кафедрі російської мови Київського педагогічного інституту ім. М. Горького (тепер Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова). Деякий час викладав за кордоном (Польща, Германія, Болгарія), протягом 10 років очолював кафедру російської мови та літератури Слов'янського державного педагогічного інституту, 8 років працював проректором з наукової роботи. У 2001 році Володимир Андрійовичу було надано вчене звання професора, а в 2002 р. – почесне

звання академіка Міжнародної академії наук педагогічної освіти (м. Москва).

З 1995 р. проф. В. А. Глущенко є відповідальним редактором збірки «Теоретические и прикладные проблемы русской филологии».

У 2001 р. завдяки зусиллям Володимира Андрійовича була відкрита постійна аспірантура зі спеціальності «Загальне мовознавство».

З 2010 року Володимир Андрійович Глущенко очолює кафедру загального, германського та слов'янського мовознавства Донбаського державного педагогічного університету та Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України.

Протягом багатьох років Володимир Андрійович проводить успішну роботу з аспірантами (захищено 11 кандидатських дисертацій), працює науковим консультантом (захищено 1 докторську дисертацію). В. А. Глущенко – член спеціалізованих учених рад із захисту кандидатських дисертацій у провідних університетах України (Харків, Донецьк, Одеса). Активна розробка проблем лінгвістичної історіографії в багатьох роботах під керівництвом Володимира Андрійовича дозволяє говорити про наявність наукової школи «Методологія та історіографія мовознавства», аналогів якій немає не тільки на Україні, а й у межах СНД.

Як викладач В. А. Глущенко дуже уважний до наукових здібностей студентів, намагається зробити процес навчання не тільки пізнавальним, а й цікавим, захопливим. Легку, невимушену атмосферу, позитивний настрій на заняттях створюють гумористичні коментарі, залучення цікавих мовних фактів. В університеті Володимир Андрійович викладає курси «Вступ до мовознавства», «Загальне мовознавство», «Історія лінгвістичних учень», «Сучасна російська мова», «Основи наукових досліджень». Крім того, В. А. Глущенко продовжує навчатися сам: у 2002 р. закінчив заочно відділення української мови та літератури філологічного факультету, у 2012 – відділення англійської мови та літератури.

Список наукових публікацій проф. В. А. Глущенка містить понад 250 позицій і постійно поповнюється новими роботами. Володимир Андрійович перебуває в невтомному науковому пошуку та продовжує роботу в таких напрямках: методологія мовознавства, лінгвістична історіографія, історія східнослов'янських мов, діалектологія, методика викладання російської мови, а також є автором науково-популярних статей про російські слова (багато з них опубліковано в журналі «Русский язык, литература, культура в школе и вузе»), активним рецензентом, а також талановитим поетом. При цьому Володимир Андрійович продовжує розширювати коло інтересів та завойовує нові галузі знань.

В. А. Глущенко приймає активну участь у роботі Наукової координаційної ради «Закономірності розвитку мов та практика мовної діяльності», в організації та проведенні наукових конференцій. Так, Володимир Андрійович став ініціатором проведення в 2010 році

Міжнародної наукової конференції «Методи лінгвістичних досліджень» на базі Слов'янського державного педагогічного університету (наступна конференція запланована на 2013 р.). З 2000 року Володимир Андрійович керує держбюджетними темами Міністерства освіти та науки, молоді та спорту України.

За багаторічну плідну працю Володимир Андрійович Глущенко нагороджений грамотами Слов'янського державного педагогічного інституту, почесною грамотою Академії педагогічних наук України й відзнакою «Відмінник освіти України». Визнанням вагомості внеску вченого в лінгвістичну науку стало включення бібліографічної довідки про В. А. Глущенка в книги «Кто есть кто в современной русистике», «Донецкая область. Наука и техника. Золотое сечение» та в «Енциклопедію сучасної України».

Життєвий і творчий шлях Володимира Андрійовича яскравий, багатогранний. Колеги знають професора В. А. Глущенка як дуже порядну, добру, чуйну людину, яка є взірцем чесності, відповідальності, чіткості, пунктуальності, високої моральності та людяності.

*Казаков І. М., Маторіна Н. М.,
Овчаренко В. М., Орел А. С., Спічка А. Г.*

ОСНОВНІ ДАТИ ЖИТТЯ ТА ДІЯЛЬНОСТІ В. А. ГЛУЩЕНКА

1952, 6 листопада – у селі Єлань Волгоградської області (Росія), у вчительській сім'ї народився Володимир Андрійович Глущенко.

1960 – вступив до середньої школи № 7 станиці Горячеводської Ставропольського краю.

1966 – перейшов до школи № 12 м. Слов'янськ Донецької області.

1970 – закінчив школу із золотою медаллю та вступив до філологічного факультету Харківського державного університету ім. М. Горького (тепер Харківський національний університет ім. В. М. Каразіна).

1975 – на відмінно закінчив університет й отримав призначення до Слов'янського державного педагогічного інституту асистентом кафедри мови та літератури.

1978–1980 – працював асистентом кафедри російської мови та літератури.

1980–1983 – навчався в аспірантурі Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні Академії наук УРСР.

1984 – захистив кандидатську дисертацію «История фонетической системы русского языка в научной концепции А. А. Шахматова».

1984–1986 – працював на кафедрі російської мови Київського державного педагогічного інституту ім. М. Горького (тепер Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова).

1986–1990, 1994–1999 – очолював кафедру російської мови та літератури Слов'янського державного педагогічного інституту.

1990–1993 – навчався в докторантурі Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні Національної Академії наук УРСР.

1998–2006 – працював проректором з наукової роботи Слов'янського державного педагогічного університету.

1999 – захистив докторську дисертацію «Принципи порівняльно-історичного дослідження в українському і російському мовознавстві (70-і рр. XIX ст. – 20-і рр. XX ст.)», нагороджений відзнакою «Відмінник освіти України».

З 1999 очолює аспірантуру за спеціальністю «Загальне мовознавство» у Слов'янському державному педагогічному університеті.

2001 – надано вчене звання професора.

2002 – надано почесне звання академіка Міжнародної академії наук педагогічної освіти (м. Москва).

2006 – працював на кафедрі україністики Інституту російської філології Університету ім. Адама Міцкевича в Познані (Польща) на посаді професора.

1999–2010 – працював на кафедрі загального та російського мовознавства і теорії та історії літератури Слов'янського державного педагогічного університету на посаді професора.

З 2010 очолює міжгалузеву наукову лабораторію «Методологія та історіографія мовознавства».

З 1 грудня 2010 очолює кафедру загального, германського та слов'янського мовознавства Донбаського державного педагогічного університету.

Розділ І. НАУКОВІ ПРАЦІ В. А. ГЛУЩЕНКА

1980

1. А. А. Шахматов и филологическая наука в Украине / В. А. Глущенко // Русский язык и литература в школах УССР. – 1980. – № 6. – С. 61–65.

1982

2. Третьи Потебнянские чтения / В. Глущенко // Русский язык и литература в школах УССР. – 1982. – № 4. – С. 79–80.

1983

3. История фонетической системы русского языка в научной концепции А. А. Шахматова : дисс. ... канд. филол. наук : 10.02.01 / Глущенко Владимир Андреевич. – К., 1983. – 198 с.
4. История языка в курсе школьного обучения (на материале лексики) / В. А. Глущенко // Русский язык и литература в школах УССР. – 1983. – № 5. – С. 74–76.
5. Історія середньовеликоруських говорів у науковій концепції О. О. Шахматова / В. А. Глущенко // Мовознавство. – 1983. – № 5. – С. 51–56.

1984

6. [Передмова до неопубл. праці :] А. А. Шахматов «Наброски возражений на диспуте Тимченка 23 февраля 1913 г.» / В. А. Глущенко // Мовознавство. – 1984. – № 4. – С. 51–52.
7. Роль данных исторической лексикологии в разработке лингвистических основ повышения культуры русской речи в украинской школе / В. А. Глущенко // Культура русской речи в национальных республиках. – К., 1984. – С. 196–199.
8. Цікава книжка про життя і діяльність О. О. Шахматова / В. А. Глущенко // Культура слова. – 1984. – Вип. 26. – С. 94–96. – Рец. на кн. : Макаров В. И. А. А. Шахматов / В. И. Макаров. – М. : Просвещение, 1981. – 159 с.

1985

9. Организация и проведение занятий по практическому курсу русского языка : метод. рек. / М. А. Брицын, Г. П. Вишневская, Г. В. Содоль, В. А. Глущенко. – К., 1985. – Ч. 1. – 51 с.; Ч. II. – 42 с.
10. [Рецензия] / В. А. Глущенко // Русский язык и литература в средних учебных заведениях УССР. – 1985. – № 12. – С. 68. – Рец. на кн. : Кодухов В. И. Рассказы о синонимах : книга для внеклассного чтения (8–10 классы) / В. И. Кодухов. – 2-е изд. – М. : Просвещение, 1984. – 184 с.

1987

11. Вопросы исторической фонетики славянских языков в советском языкознании (процесс палатализации согласных и связанные с ним явления) / В. А. Глущенко // IX Респ. конф. «Великий Жовтень і розвиток духовної культури слов'янських народів» : тез. доп. і повідомл., 12–14 трав. 1987 р. – Одеса, 1987. – Ч. 1. – С. 155–157.
12. А. А. Шахматов и проблемы русской исторической фонетики / В. А. Глущенко // Филологические науки. – 1987. – № 3. – С. 38–45.

1988.

13. [Рецензия] / В. А. Глущенко // Русский язык и литература в средних учебных заведениях УССР. – 1988. – № 11. – С. 74. – Рец. на кн. : Колесов В. В. Л. В. Щерба / В. В. Колесов. – М. : Просвещение, 1987. – 160 с.
14. А. А. Шахматов о древнекиевском койне / В. А. Глущенко // Актуальные проблемы исторической лексикологии и лексикографии восточнославянских языков : тез. докл. Второй Всесоюзн. конф., 12–14 окт. 1988 г. – Днепропетровск, 1988. – Ч. 2. – С. 10–11.

1989

15. Патриотическое и интернациональное воспитание студентов в процессе преподавания историко-лингвистических дисциплин / В. А. Глущенко // Воспитание словом / отв. ред. Г. П. Ижакевич. – К., 1989. – С. 258–269.
16. [Передмова до праці :] Лекції О. О. Шахматова з історії східнослов'янських мов / В. А. Глущенко // Мовознавство. – 1989. – № 3. – С. 65.

1990

17. Историческое комментирование фонетических явлений в школьном курсе русского языка / В. А. Глущенко, Т. Н. Глущенко // Актуальные вопросы изучения в вузе курса методики преподавания языка и литературы в школе : тез. докл. и выст. Респ. науч.-практ. конф., 15–16 мая 1990 г. – Нежин, 1990. – С. 43–44.
18. А. А. Шахматов о сущности древнекиевского койне / В. А. Глущенко // Русское языкознание : респ. межвед. науч. сб. – К., 1990. – Вып. 21. – С. 72–76.

1991

19. Аз, буки, веди... Из истории русского алфавита / В. А. Глущенко // Русский язык и литература в средних учебных заведениях УССР. – 1991. – № 4. – С. 75–79.
20. А. А. Потебня об эллипсисе согласных в истории восточнославянских языков / В. А. Глущенко // А. А. Потебня – исследователь славянских взаимосвязей : тез. Всесоюзн. науч. конф. (окт. 1991 г.). – Харьков, 1991. – Ч. 2. – С. 19–20.
21. Что обозначает сочетание *возбранный воевода* в хвалебных церковных песнопениях? / В. А. Глущенко, А. С. Пугач // Русский язык и литература в средних учебных заведениях УССР. – 1991. – № 3. – С. 29.

1992

22. Новий навчальний посібник для вузів / В. Глущенко // Мовознавство. – 1992. – № 6. – С. 76–77. – Рец. на кн. : Бевзенко С. П. Історія українського мовознавства. Історія вивчення української мови : навч. посіб. / С. П. Бевзенко. – К. : Вища школа, 1991. – 231 с.

1993

23. Значение диалектологических работ В. И. Даля для историко-фонетических исследований А. А. Потебни / В. А. Глущенко // Два крыла духовности : материалы науч. конф., посвящ. творческому наследию В. И. Даля и Б. Д. Гринченко. – Луганск, 1993. – С. 26–27.
24. Історія фонетичної системи української мови з погляду П. Г. Житецького / Глущенко В. А. // Класична педагогіка і філологія

- у світлі сучасних завдань шкільної і вузівської педагогіки : матеріали і тез. обл. міжвуз. наук.-практ. конф., 7–10 жовт. 1993 р. – Одеса, 1993. – Ч. 2. – С. 65–67.
25. Нужная книга / В. А. Глущенко // Романько В. И. Хранители памяти: о краеведах Донетчины / Романько В. И. – Славянск, 1993. – Вып. 1. – С. 3–4.
  26. Період східнослов'янської мовної єдності в працях О. О. Шахматова / В. А. Глущенко // Мовознавство. – 1993. – № 2. – С. 18–25.
  27. Писемні пам'ятки як джерело лінгвістичної реконструкції у російському та українському мовознавстві ХІХ – початку ХХ ст. / В. А. Глущенко // Тез. доп. наук.-практ. конф. «Писемні пам'ятки східнослов'янськими мовами ХІ – ХVІІІ ст., 4–6 трав. 1993 р. – К. ; Слов'янськ, 1993. – С. 35–37.
  28. [Рецензия] / В. А. Глущенко, А. С. Пугач // Русский язык в школе. – 1993. – № 5. – С. 89–90. – Рец. на кн. : Ольшанский О. Е. Ученые Казанской лингвистической школы об исторических изменениях морфемного строения слова : учеб. пособие по спецкурсу для студ. филол. фак. / О. Е. Ольшанский. – Славянск, 1992. – 33 с.
  29. [Рецензия] / Глущенко В. А // Відродження. Мови, література, історія народів України в національних школах. – 1993. – № 2. – С. 54. – Рец. на кн. : Широкоград Е. Ф. Историческая грамматика русского языка : сб. заданий и упражнений / Е. Ф. Широкоград, Л. М. Черняк. – Х. : Основа, 1991. – 152 с.
  30. Сравнительно-исторический метод как предмет изучения в курсах лингвистических дисциплин / В. А. Глущенко // Взаимодействие украинского и русского языков на территории Украины и актуальные вопросы их исследования и преподавания : материалы докл. Первых Ганичевских чтений, 13–14 окт. 1993 г. – Полтава, 1993. – Т. 1. – С. 95–96.
  31. Цікава праця з лінгвістичної історіографії / В. А. Глущенко // Мовознавство. – 1993. – № 5. – С. 73–74. – Рец. на кн. : Ольшанский О. Е. Ученые Казанской лингвистической школы об исторических изменениях морфемного строения слова : учеб. пособие по спецкурсу для студ. филол. фак. / О. Е. Ольшанский. – Славянск, 1992. – 33 с.

1994

32. Науково-практична конференція «Писемні пам'ятки східнослов'янськими мовами ХІ – ХVІІІ ст.» / В. А. Глущенко // Український історичний журнал. – 1994. – № 4. – С. 155–156 .

33. Принципи порівняльно-історичного дослідження в історії українського і російського мовознавства. Харківська лінгвістична школа : навч. посіб. для студ. філол. спец. пед ін-тів і ун-тів / В. А. Глущенко ; М-во освіти України, Слов'янський держ. пед. ін-т. – Слов'янськ : СДПІ, 1994. – 69 с.
34. [Рецензия] / В. А. Глущенко, А. С. Пугач // Russistik = Русистика. – 1994. – № 1 / 2. – S. 133–137.– Рец. на кн. : Ольшанский О. Е. Опрощение основ имен существительных в русском языке : учеб. пособие для студ. филोल. спец. пед. ин-тов и ун-тов / О. Е. Ольшанский. – Славянск : СГПИ, 1993. – 265 с.
35. [Рецензия] / В. А. Глущенко, А. С. Пугач // Відродження. Мови, література, історія народів України в національних школах. – 1994. – № 3. – С. 16. – Рец. на кн. : Ольшанский О. Е. Опрощение основ имен существительных в русском языке : учеб. пособие для студ. филोल. спец. пед. ин-тов и ун-тов / О. Е. Ольшанский. – Славянск : СГПИ, 1993. – 265 с.
36. Щоб знати мову, треба знати її історію (дослідження О. О. Потебні і сучасна шкільна практика) / В. А. Глущенко // Відродження. Укр. міжетнічний наук.-пед. журнал. – 1994. – № 9. – С. 66–67.

1995

37. Давні писемні пам'ятки як джерело вивчення історії східнослов'янських мов у працях учених Московської лінгвістичної школи / В. А. Глущенко // Пам'ятки писемності східнослов'янськими мовами XI – XVIII століть : матеріали наук. конф. пам'яті Л. П. Жуковської. – К., 1995. – С. 373–375.
38. Принцип историзма в трудах учёных Московской лингвистической школы / В. А. Глущенко // Проблемы русского языка, русской литературы и методики их преподавания в школе и вузе (для студ. пед. ин-тов и учителей школ) / отв. за вып. В. А. Глущенко. – Славянск, 1995. – Вып. 2. – С. 16–21.
39. Принципи порівняльно-історичного дослідження як предмет вивчення в курсі «Історія лінгвістичних вчень» / В. А. Глущенко // Актуальні проблеми вивчення теоретико-літературних і мовознавчих дисциплін у вищих навчальних закладах : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 9–11 листоп. 1995 р. – Рівне, 1995. – С. 99–100.

1996

40. Взаємозв'язок лінгвістики, етнографії та краєзнавства в дослідженнях Д. К. Зеленина / В. А. Глущенко // Теорія та практика професійної підготовки вчителя до краєзнавчої роботи : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. – Слов'янськ, 1996. – С. 10–11.

41. О подготовке дипломных работ на кафедре русского языка и литературы / В. А. Глущенко, Н. М. Маторина // Проблемы русского языка, русской литературы и методики их преподавания в школе и вузе (для студ. пед. ин-тов и учителей школ) / отв. за вып. В. А. Глущенко. – Славянск, 1996. – Вып. 3. – С. 41–42.
42. Принцип причинности в русском и украинском языкознании (70-е гг. XIX – 20-е гг. XX в.) / В. А. Глущенко // Вопросы совершенствования учебно-воспитательной работы в школе и вузе : сб. науч. статей. – Славянск, 1996. – Вып. 2. – С. 78–80.
43. Принцип системности в историко-фонетических исследованиях учёных Московской лингвистической школы / В. А. Глущенко // Проблемы русского языка, русской литературы и методики их преподавания в школе и вузе (для студ. пед. ин-тов и учителей школ) / отв. за вып. В. А. Глущенко. – Славянск, 1996. – Вып. 3. – С. 5–6.
44. Принципи порівняльно-історичного дослідження в історії мовознавства. Московська лінгвістична школа : навч. посіб. для студ. філол. спец. пед. ін-тів і ун-тів / Глущенко В. А. ; М-во освіти України, Слов. держ. пед. ін-т. – Донецьк, 1996. – 136 с.
45. [Рецензия] / В. А. Глущенко, Н. М. Маторина // Russistik = Русистика. – 1996. – № 1/2. – S. 102–105. – Рец. на кн. : Ольшанский О. Е. Семантическое опрощение в русском языке : учеб. пособие / О. Е. Ольшанский. – Славянск : СГПИ, 1995. – Вып. 1. – 45 с. ; Ольшанский О. Е. Лексическое и фонетическое опрощение в русском языке : учеб. пособие / О. Е. Ольшанский. – Славянск : СГПИ, 1996. – Вып. 2. – 47 с.
46. Современные говоры как источник изучения истории языка в трудах учёных Московской лингвистической школы / В. А. Глущенко // Всероссийская науч. конф. «Русский язык: прошлое, настоящее, будущее» : тез. и аннот. программа. – Саратов ; Сыктывкар, 1996. – С. 31.

1997

47. Знати літературу рідного краю (про книгу Валерія Романька «Література рідного краю») / М. Білокобиленко, В. Глущенко // Рідний край. Історико-краєзнавчий альманах. – Донецьк, 1997. – № 2–3, ч. II. – С. 85–87.
48. А. С. Мельничук о принципе историзма в языкознании / В. А. Глущенко // Проблемы русского языка, русской литературы и методики их преподавания в школе и вузе (для студ. пед. ин-тов и учителей школ) / отв. за вып. В. А. Глущенко. – Славянск, 1997. – Вып. 4. – С. 4–8.

49. Метод и источники изучения истории языка в концепции учёных Московской лингвистической школы / В. А. Глущенко // Russistik = Русистика. – 1997. – № 1 / 2. – С. 50–60.
50. Нові праці про спрощення / В. А. Глущенко, Н. М. Маторіна // Мовознавство. – 1997. – № 4–5. – С. 67–69. – Рец. на кн. : Ольшанский О. Е. Семантическое опрощение в русском языке : учеб. пособие для студ. филол. спец. пед. ин-тов и ун-тов, учителей русск. яз / О. Е. Ольшанский. – Славянск : СГПИ, 1995. – Вып. 1. – 45 с.; Ольшанский О. Е. Лексическое и фонетическое опрощение в русском языке : учеб. пособие для студ. филол. специальностей пед. ин-тов и ун-тов, учителей русск. яз / О. Е. Ольшанский. – Славянск : СГПИ, 1996. – Вып. 2. – 47 с.
51. Олегу Ефимовичу Ольшанскому : [стихотворение] / В. Глущенко // Слово и время : сб. науч.-метод. статей в честь проф. О. Е. Ольшанского. – Славянск, 1997. – С. 3–4.
52. О. Е. Ольшанский – учёный и педагог / В. А. Глущенко, Н. М. Маторина // Слово и время : сб. науч.-метод. статей в честь проф. О. Е. Ольшанского. – Славянск, 1997. – С. 6–10.
53. О некоторых терминах в «Российской грамматике» А. А. Барсова / Т. Н. Глущенко, В. А. Глущенко // Проблемы русского языка, русской литературы и методики их преподавания в школе и вузе (для студ. пед. ин-тов и учителей школ) / отв за вып. В. А. Глущенко. – Славянск, 1997. – Вып. 4. – С. 20–25.
54. [Рецензия] / В. А. Глущенко // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 1997. – № 1. – С. 58. – Рец. на кн. : Бурмистрович Ю. Я. Домашние задания к практическим занятиям по курсу «Историческая фонемология цепочки славянских языков» : учеб. пособие для студ.-филол. высш. учеб. заведений. – Абакан, 1995. – 65 с.
55. Творческое наследие учёных Казанской лингвистической школы в научной концепции О. Е. Ольшанского / Глущенко В. А. // Слово и время : сб. науч.-метод. статей в честь проф. О. Е. Ольшанского. – Славянск, 1997. – С. 13–18.
56. Чудо вічного розвитку, вічного руху мови / В. А. Глущенко // Мовознавство. – 1997. – № 1. – С. 74–75. – Рец. на кн. : Бурмистрович Ю. Я. Домашние задания к практическим занятиям по курсу: «Историческая фонемология цепочки славянских языков: протославянского (как диалекта праиндоевропейского) – праславянского – правосточнославянского (или древнерусского) в сопоставлении его со старославянским – русского» : учеб. пособие для студ.-филол. высш. учеб. заведений / Ю. Я. Бурмистрович. – Абакан : Изд-во Хакас. ун-та, 1995. – 67 с.

1998

57. Древние письменные памятники как источник изучения истории языка в трудах Л. Л. Васильева / В. А. Глущенко // Теоретические и прикладные проблемы русской филологии : сб. науч. тр. / отв. за вып. В. И. Рукасов. – Славянск, 1998. – Вып. 5. – С. 4–9.
58. Из жизни слов русского языка : учеб пособие для студ. пед. ин-тов, ун-тов и учителей русск. яз. / Ольшанский О. Е., Глущенко В. А., Маторина Н. М. – Славянск : СГПИ, 1998. – Вып. 1. – 44 с.
59. Принципи порівняльно-історичного дослідження в українському і російському мовознавстві (70-і рр. ХІХ ст. – 20-і рр. ХХ ст.) / В. А. Глущенко ; відп. ред. О. Б. Ткаченко ; НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні. – Донецьк, 1998. – 221 с.

1999

60. Виховне значення курсу порівняльної типології російської і української мов / В. А. Глущенко // Гуманізація навчально-виховного процесу у вищій школі : наук. праці Міжнар. наук.-практ. конф. (27–29 верес. 1999 р.). – Слов'янськ, 1999. – С. 66–68.
61. Из жизни слов русского языка : учеб. пособие для студ. пед. ин-тов и учителей русск. яз. / Ольшанский О. Е., Глущенко В. А., Маторина Н. М. ; М-во образования Украины, Славянский гос. пед ин-т. – Славянск : СГПИ, 1999. – Вып. 2. – 36 с.
62. Роль курсу історії російської літературної мови у вихованні студентів-філологів / В. А. Глущенко // Гуманізація навчально-виховного процесу : наук.-метод. зб. – Слов'янськ, 1999. – Вип. 6. – С. 18–21.
63. Теория двух периодов языкового развития в русском и украинском языкознании ХІХ в. / В. А. Глущенко // Теоретические и прикладные проблемы русской филологии : науч.-метод. сб. / отв. за вып. В. А. Глущенко. – Славянск, 1999. – Вып. 6. – С. 3–5.

2000

64. Внешние причины языковых изменений в концепции учёных Московской школы / В. А. Глущенко // Теоретические и прикладные проблемы русской филологии : науч.-метод. сб. / отв. за вып. В. А. Глущенко. – Славянск, 2000. – Вып. 7. – С. 3–10.
65. Давньоруська мова / В. А. Глущенко, Г. П. Півторак // Українська мова : енциклопедія / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні, Ін-т української мови. – К., 2000. – С. 120–121.

66. Єр / В. А. Глущенко // Українська мова : енциклопедія / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні, Ін-т української мови. – К., 2000. – С. 166.
67. Єри / В. А. Глущенко // Українська мова : енциклопедія / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні, Ін-т української мови. – К., 2000. – С. 166.
68. Из жизни слов русского языка : учеб. пособие для студ. пед. ин-тов и учителей русск. яз. / О. Е. Ольшанский, В. А. Глущенко, Н. М. Маторина, Ю. В. Ледняк ; М-во образования Украины, Славянский гос. пед. ин-т. – Славянск : СГПИ, 2000. – Вып. 3. – 84 с.
69. Кирило і Мефодій / В. А. Глущенко // Українська мова : енциклопедія / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні, Ін-т української мови. – К., 2000. – С. 235.
70. Праслов'янська мова / В. А. Глущенко // Українська мова : енциклопедія / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні, Ін-т української мови. – К., 2000. – С. 479–480.
71. Юси / В. А. Глущенко // Українська мова : енциклопедія / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні, Ін-т української мови. – К., 2000. – С. 743.
72. Ять / В. А. Глущенко // Українська мова : енциклопедія / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні, Ін-т української мови. – К., 2000. – С. 745–746.

2001

73. Джерела вивчення історії мови в концепції О. О. Потебні / В. А. Глущенко, І. М. Рябініна, Е. Р. Брагіна // Словознавчі студії : наук.-метод. зб. / відп. ред. В. А. Глущенко. – Слов'янськ, 2001. – С. 77–83.
74. До питання про історичний і лінгвістичний аспекти атрибуції «Слова о полку Ігоревім» / В. А. Глущенко // Словознавчі студії : наук.-метод. зб. / відп. ред. В. А. Глущенко. – Слов'янськ, 2001. – С. 64–68.
75. П. Г. Житецький і проблеми фонологічної типології слов'янських мов / В. А. Глущенко // Історія української лінгвістики : зб. наук. пр. – К. ; Ніжин, 2001. – С. 49–52.
76. З питань методології мовознавства / Глущенко В. А., Овчаренко В. М. // Теоретические и прикладные проблемы русской филологии : науч.-метод. сб. / отв. ред. В. А. Глущенко. – Славянск, 2001. – Вып. 9, ч. 1. – С. 158–161. – Рец. на кн. : Зеленько А. С. Проблеми семасіології (від класичної описової через когнітивну до лінгвістичного детермінізму). – Луганськ : Альма-матер, 2001. – 211 с.

77. Загальна фонетика і фонологія : навч. посіб. для студ. філол. ф-тів / В. А. Глущенко, Ю. В. Ледняк, І. М. Рябініна. – Слов'янськ : СДПІ, 2001. – 43 с.
78. Из жизни слов русского языка : учеб. пособие для студ. пед. ин-тов и учителей русск. яз. / О. Е. Ольшанский, В. А. Глущенко, Н. М. Маторина, Ю. В. Ледняк ; М-во образования Украины, Славянский гос. пед. ин-т. – Славянск : СГПИ, 2001. – Вып. 4. – 160 с.
79. К вопросу о структуре лингвистического метода / В. А. Глущенко // Теоретические и прикладные проблемы русской филологии : науч.-метод. сб. / отв. ред. В. А. Глущенко. – Славянск, 2001. – Вып. 8. – С. 3–6.
80. Лінгвістичний метод як складна логічна одиниця (до визначення семантики терміна) / Глущенко В. А. // Вісн. Луган. держ. пед. ун-ту ім. Тараса Шевченка. – 2001. – № 4. – С. 124–127.
81. Лингвоисториографическая проблематика в трудах О. Е. Ольшанского / Глущенко В. А. // Теоретические и прикладные проблемы русской филологии : науч.-метод. сб. / отв. ред. В. А. Глущенко. – Славянск, 2001. – Вып. 9, ч. 1. – С. 11–19.
82. Научно-педагогическая деятельность Олега Ефимовича Ольшанского / Глущенко В. А., Казаков И. Н., Маторина Н. М. // Теоретические и прикладные проблемы русской филологии : науч.-метод. сб. / отв. ред. В. А. Глущенко. – Славянск, 2001. – Вып. 9, ч.1. – С. 6–11.
83. О моём отце и его книге : [послесловие] / Владимир Глущенко // Глущенко А. Г. Годы детства / А. Г. Глущенко ; рисунки Елены и Андрея Глущенко. – Славянск, 2001. – С. 45–46.
84. Общая фонетика : учеб. пособие для студ. филол. фак. пед. вузов / В. А. Глущенко, Ю. В. Ледняк, И. Н. Рябинина. – Славянск : СГПИ, 2001. – 35 с.
85. О. О. Потебня про «два періоди» розвитку мови / В. А. Глущенко // Діахронічне, типологічне і контрастивне дослідження германських, романських і слов'янських мов (семантика і словотвір) : матеріали Міжнар. наук. конф. (24–25 квіт. 2001 р.) / відп. ред. В. Д. Каліущенко – Донецьк, 2001. – С. 45–50.
86. Поэзия научного поиска / Глущенко В. А., Рябинина И. Н. // Теоретические и прикладные проблемы русской филологии : науч.-метод. сб. / отв. ред. В. А. Глущенко. – Славянск, 2001. – Вып. 9, ч. 1. – С. 150–154. – Рец. на кн. : Бурмистров Ю. Я. Историческая фонемология последовательного ряда или цепи славянских языков, связанных отношениями «предок-потомок», от праиндоевропейского в лице его протославянского диалекта до русского /

- Ю. Я. Бурмистрович. – Абакан : Изд-во Хакасского гос. ун-та им. Н. Ф. Катанова, 2001. – 228 с.
87. Свято «Слова» на Слов'янщині / В. А. Глущенко, В. І. Романько // Словознавчі студії : наук.-метод. зб. / відп. ред. В. А. Глущенко. – Слов'янськ, 2001. – С. 3–7.
88. Учёные Московской школы об историческом и описательном изучении языка / В. А. Глущенко // Восточноукраинский лингвистический сборник. – Донецк, 2001. – Вып. 7. – С. 453–460.

2002

89. Дивергентно-конвергентная эволюция языка в концепции учёных Московской школы / В. А. Глущенко // Единицы языка: функционально-коммуникативный аспект : материалы межвуз. науч. конф. – Ростов-на-Дону, 2002. – Ч. 1. – С.21–25.
90. Закономірності розвитку мови : навч. посіб. для філол. ф-тів / Глущенко В. А., Овчаренко В. М. ; М-во освіти і науки України, Слов'янський держ. пед. ун-т. – Донецьк : Лебідь, 2002. – 36 с.
91. Из жизни слов русского языка. : пособие для студентов пед. ин-тов и учителей русск. яз. / О. Е. Ольшанский, В. А. Глущенко, Н. М. Маторина, Ю. В. Ледняк ; М-во образования Украины, Славянский гос. пед. ин-т. – Славянск : СГПИ, 2002. – Вып. 5. – 132 с.
92. Историзм и возникновение компаративистики / Глущенко В. А. // Теоретические и прикладные проблемы русской филологии : науч.-метод. сб. / отв. ред. В. А. Глущенко. – Славянск, 2002. – Вып. 10, ч. 1. – С. 25–36.
93. Историко-фонетический комментарий в школьном курсе русского языка : пособие для учителей и студентов / В. А. Глущенко. – Донецк : Лебідь, 2002. – 97 с.
94. Корреляция звонкости / глухости в восточнославянских фонологических подсистемах / В. А. Глущенко // Восточноукраинский лингвистический сборник. – Донецк, 2002. – Вып. 8, ч. 1. – С. 425–439.
95. М. Максимович про походження східнослов'янських мов / В. А. Глущенко, О. Л. Жихарева // Вісн. Луган. держ. пед. ун-ту ім. Т. Шевченка. – 2002. – № 10(54). – С. 5–11.
96. Мастерство и вдохновение Андрея Георгиевича Глущенко / В. А. Глущенко // Гуманізація навчально-виховного процесу : наук.-метод. зб. – Слов'янськ, 2002. – Вып. 16. – С. 4–8.
97. Одиниці фонетико-фонологічного рівня : навч. посіб. для філол. ф-тів / В. А. Глущенко, Ю. В. Ледняк, І. М. Рябініна ; М-во освіти і науки України, Слов'янський держ. пед. ін-т. – Слов'янськ : Документ Plus, 2002. – 44 с.

98. Причины фонетических изменений в концепции Ф. Ф. Фортунатова и А. А. Шахматова / В. А. Глущенко // *Нова філологія*. – 2002. – № 2 (13). – С. 5–30.
99. Проблема східнослов'янського глотогенезу в розробці І. І. Срезневського / В. А. Глущенко, О. Л. Жихарева // *Проблеми славістики : науковий часопис*. – Луцьк, 2002. – № 2–3. – С. 56–60.
100. Проблеми моделювання історії східнослов'янських мов на Академічній конференції з реформи білоруського правопису та азбуки 1926 р. / В. А. Глущенко, В. М. Овчаренко // *Теоретические и прикладные проблемы русской филологии : науч.-метод. сб. / отв. ред. В. А. Глущенко*. – Славянск, 2002. – Вып. 10, ч. 1. – С. 66–86.
101. Учёные Московской школы о внутренних причинах и условиях фонетических изменений / В. А. Глущенко // *В пространстве филологии : сб. науч. статей к 70-летию со дня рожд. д-ра филол. наук, проф. Е. С. Отина*. – Донецк, 2002. – С. 199–214.
102. Філологічний факультет Слов'янського державного педагогічного інституту / Глущенко В. А., Горбачук В. Т., Клименко З. О. та ін. ; відп. ред. Глущенко В. А. – Слов'янськ : СДП, 2002. – 40 с.
103. Ф. Ф. Фортунатов и А. А. Шахматов о дивергенции и конвергенции / В. А. Глущенко // *Пошуки і знахідки : матеріали наук. конф. Слов'янського держ. пед. ін-ту (квіт. 2002 р.)*. – Слов'янськ, 2002. – С. 3–5.
104. А. А. Шахматаў і М. М. Дурнаво пра сінхранію і дыяхранію / В. А. Глущенко // *Веснік Віцебскага дзярж. ун-та імя П. М. Машэрава*. – 2002. – № 3(35). – С. 70–73.

2003

105. П. О. Бузук і К. Т. Німчинов про теорію «родовідного дерева» і «хвильову» теорію / В. А. Глущенко, В. М. Овчаренко // *Лінгвістичні дослідження : зб. наук. пр.* – Горлівка, 2003. – Вип. 2. – С. 3–6.
106. Внимание: предлог *но!* / В. А. Глущенко // *Русский язык и литература в школах Украины*. – 2003. – № 34(46). – С. 12.
107. Грамматику «перекосило»? // *Русский язык и литература в школах Украины*. – 2003. – № 26(38). – С. 18–19.
108. Дружите с предлогом *о!* / В. А. Глущенко // *Русский язык и литература в школах Украины*. – 2003. – № 26(38). – С. 20.
109. Из жизни слов русского языка : пособие для учителей и студентов / О. Е. Ольшанский, В. А. Глущенко, Л. А. Быкова [и др.] ; М-во образования науки Украины, Славянский гос. пед. ун-т. – Славянск : СГПУ, 2003. – Вып. 6. – 132 с.

110. Как мы говорим. Новый русский язык? / В. А. Глущенко // Русский язык и литература в школах Украины. – 2003. – № 26(38). – С. 18 – 20.
111. Моделирование истории восточнославянских языков в трудах П. А. Бузука / В. А. Глущенко, В. Н. Овчаренко // Беларуска-руско-польскае супастаўляльнае мовазнаўства, літаратуразнаўства, культуралогія: матэрыялы VI Міжнар. навук. канф., 15–17 мая 2003 г. / пад. агульн. рэд. Л. М. Вардамацкага, Г. М. Мезенкі. – Віцебск, 2003. – С. 13–16.
112. Не избегайте предлога *из!* / В. А. Глущенко // Русский язык и литература в школах Украины. – 2003. – № 34(46). – С. 13.
113. О предлогах *в* и *к* / В. А. Глущенко // Русский язык и литература в школах Украины. – 2003. – № 34(46). – С. 12.
114. Об историческом комментировании в школьном курсе русского языка (на материале фонетики) / В. А. Глущенко // Система і структура східнослов'янських мов. Сучасні тенденції розвитку східнослов'янських мов : зб. наук. пр. / редкол.: В. І. Гончаров (відп. ред.) та ін. – К., 2003. – С. 76–82.
115. Олег Ефимович Ольшанский / В. А. Глущенко // Ольшанский О. Е. Очерки по историческому словообразованию : учеб. пособие для студ. филол. фак. и аспирантов / О. Е. Ольшанский ; отв. ред. В. А. Глущенко. – Славянск, 2003. – Вып. 1. – С. 3–7.
116. Фонетико-фонологический уровень речи-языка : учеб. пособие для студ. филол. фак. / В. А. Глущенко, Ю. В. Ледняк, И. Н. Рябинина ; М-во образования и науки Украины, Славянский гос. пед. ун-т. – Славянск : СГПУ, 2003. – 52 с.
117. А. А. Шахматов и А. И. Соболевский об источниках изучения истории языка / В. А. Глущенко, И. Н. Рябинина // Беларуска-руско-польскае супастаўляльнае мовазнаўства, літаратуразнаўства, культуралогія : матэрыялы VI Міжнар. навук. канф., 15–17 мая 2003 г. / пад. агульн. рэд. Л. М. Вардамацкага, Г. М. Мезенкі. – Віцебск, 2003. – С. 13–16.
118. А. А. Шахматов о палатализации и депалатализации согласных в истории восточнославянских языков / В. А. Глущенко // Теоретические и прикладные проблемы русской филологии : науч.-метод. сб. / отв. ред. В. А. Глущенко. – Славянск, 2003. – Вып. 11, ч. 1. – С. 3–25.
119. Яркое пособие по исторической фонологии / Глущенко В. А., Овчаренко В. Н. // Теоретические и прикладные проблемы русской филологии : науч.-метод. сб. – Славянск, 2003. – Вып. 11, ч. 1. – С. 253–258. – Рец. на кн. : Нилогов А. С. Система тестовых заданий по дисциплине «Историческая фонемология цепи славянских языков, связанных отношениями «предок-потомок», от

праиндоевропейского в лице его протославянского диалекта до русского : учеб. пособие для студ. филол. фак. высш. учеб. заведений / А. С. Нилогов. – Абакан : Изд-во Хакасского госуд. ун-та им. Н. Ф. Катанова, 2003. – 216 с.

2004

120. Алтарь дружбы / В. А. Глущенко // Русский язык и литература в школах Украины. – 2004. – № 3(51). – С. 20–21.
121. *Апостол* и *апостольский* / В. А. Глущенко // Русский язык и литература в школах Украины. – 2004. – № 3(51). – С. 21–22.
122. Давньоруська мова / В. А. Глущенко, Г. П. Півторак // Українська мова : енциклопедія / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні, Ін-т укр. мови. – 2-е вид., випр. і доп. – К., 2004. – С. 129–130.
123. Дослідження молодих учених / В. А. Глущенко // Дійсність – думка – дослід : матеріали 1-ї загальноунівер. наук. конф. молодих учених, присвяч. 60-річчю звільнення м. Слов'янська від німецько-фашистських загарбників і 12-й річниці незалежності України (24–26 берез. 2004 р.) / відп. ред. В. А. Глущенко. – Слов'янськ, 2004. – Вип. 1. – С. 3–5.
124. *Елей* и *елейный* / В. А. Глущенко // Русский язык и литература в школах Украины. – 2004. – № 3(51). – С. 22.
125. Єр / В. А. Глущенко // Українська мова : енциклопедія / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні, Ін-т укр. мови. – 2-е вид., випр. і доп. – К., 2004. – С. 181.
126. Єри / В. А. Глущенко // Українська мова : енциклопедія / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні, Ін-т укр. мови. – 2-е вид., випр. і доп. – К., 2004. – С. 181.
127. Из жизни слов русского языка : пособие для учителей и студентов / О. Е. Ольшанский, В. А. Глущенко, О. Е. Быкова, Н. М. Маторина, Ю. В. Ледняк ; М-во образования и науки Украины, Славянский гос. пед. ун-т. – Славянск : СГПУ, 2004. – Вып. 7. – 148 с.
128. Кирило і Мефодій / В. А. Глущенко // Українська мова : енциклопедія / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні, Ін-т укр. мови. – 2-е вид., випр. і доп. – К., 2004. – С. 252–253.
129. Класть – положить / В. А. Глущенко, В. В. Глущенко // Русский язык и литература в школах Украины. – 2004. – № 17–18(65–66). – С. 29.
130. Компаративісти ХІХ ст. про «два періоди» мовного розвитку / В. А. Глущенко // Лінгвістика : зб. наук. пр. / гол. ред. В. Д. Ужченко. – Луганськ, 2004. – № 1(2). – С. 5–10.
131. Лейпцизька, Казанська та Московська школи про фонетичний закон і аналогію / В. А. Глущенко, О. М. Долгова // Типологія мовних

- значень у діяхронічному та зіставному аспектах : зб. наук. пр. / відп. ред. В. Д. Каліущенко. – Донецьк, 2004. – Вип. 9. – С. 86–97.
132. *Мессия и миссия* / В. А. Глущенко // Русский язык и литература в школах Украины. – 2004. – № 3(51). – С. 20.
133. Местоимения *их* и *ихний* / В. А. Глущенко // Русский язык и литература в школах Украины. – 2004. – № 3(51). – С. 19.
134. Морфемика и словообразование : учеб. пособие для филол. фак. / В. А. Глущенко, Ю. В. Ледняк, И. Н. Рябинина ; М-во образования и науки Украины, Славянский гос. пед. ун-т. – Славянск : Документ Plus, 2004. – 20 с.
135. *Обсудить* и *обговорить* / В. А. Глущенко // Русский язык и литература в школах Украины. – 2004. – № 17–18(65–66). – С. 29.
136. Практикум по русскому языку. Глагол. Наречие : учеб. пособие для филол. фак. / В. А. Глущенко, Н. М. Маторина ; М-во образования и науки, Славянский гос. пед. ун-т. – Славянск : Канцлер, 2004. – 91 с.
137. Праслов'янська мова / В. А. Глущенко // Українська мова : енциклопедія / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні, Ін-т укр. мови. – 2-е вид., випр. і доп. – К., 2004. – С. 517–518.
138. *Псалтырь* / *псалтирь* / В. А. Глущенко // Русский язык и литература в школах Украины. – 2004. – № 3(51). – С. 19–20.
139. [Рецензія] / В. А. Глущенко // Мовознавство. – 2004. – № 2–3. – С. 81–86. – Рец. на кн. : Скляренко В. Г. «Темні місця» в «Слові о полку Ігоревім» / В. Г. Скляренко. – К. : Довіра, 2003. – 147 с.
140. Систематизація історико-фонетичного матеріалу в студіях О. О. Потебні / В. А. Глущенко // О. О. Потебня й актуальні питання мови та культури : зб. наук. пр. / відп. ред. В. Ю. Франчук. – К., 2004. – С. 173–180.
141. А. А. Шахматов о переогласовке гласных переднего ряда в истории восточнославянских языков / В. А. Глущенко // Теоретические и прикладные проблемы русской филологии : науч.-метод. сб. / отв. ред. В. А. Глущенко. – Славянск, 2004. – Вып. 12. – С. 3–32.
142. Юси / В. А. Глущенко // Українська мова : енциклопедія / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні, Ін-т укр. мови. – 2-е вид., випр. і доп. – К., 2004. – С. 811.
143. Ять / В. А. Глущенко // Українська мова : енциклопедія / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні, Ін-т укр. мови. – 2-е вид., випр. і доп. – К., 2004. – С. 814.

2005

144. В. И. Даль и А. А. Потебня : от диалектологии к исторической фонетике / В. А. Глущенко // Девятыя Междунар. Далевские чтения,

- посвящ. 204-летию со дня рождения В. Даля. – Луганск, 2005. – С. 5–6.
145. Загальні питання граматики : навч. посіб. для філол. фак-тів / В. А. Глущенко, Ю. В. Ледняк, В. М. Овчаренко, І. М. Рябініна ; М-во освіти і науки України, Слов'янський держ. пед. ун-т. – Слов'янськ : Канцлер, 2005. – 25 с.
  146. Из жизни слов русского языка : пособие для учителей и студентов / О. Е. Ольшанский, В. А. Глущенко, Л. А. Быкова [и др.] ; М-во образования и науки Украины, Славянский гос. пед. ун-т. – Славянск : СГПУ, 2005. – Вып. 8. – 136 с.
  147. Искать истоки / В. А. Глущенко // Глыва А. Солнечный круг – 2 / А. Глыва. – Славянск, 2005. – С. 6–7.
  148. Методологические основы концепции общерусского праязыка в трудах А. А. Шахматова / В. А. Глущенко // Проблеми загальної, германської, романської та слов'янської стилістики : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. – Горлівка, 2005. – Т. 1. – С. 3–6.
  149. Полеміка О. О. Потебні, П. Г. Житецького та М. О. Колосова з питань історії східнослов'янських мов / В. А. Глущенко // Наукова спадщина О. О. Потебні в контексті сучасності : V Міжнар. конгрес українців, Чернівці, 26–29 серп. 2002 р. / відп. ред. В. Ю. Франчук. – К., 2005. – С. 3–14.
  150. Развитие языка : учеб. пособие для студентов филол. фак. / В. А. Глущенко, В. Н. Овчаренко ; М-во образования и науки Украины, Слав. гос. пед. ун-т. – Славянск : Канцлер, 2005. – 32 с.
  151. Університетська наука і пошуки молодих науковців / В. А. Глущенко // Дійсність – думка – дослід : матеріали 2-ї загальноунівер. наук. конф. молодих учених, присвяч. 60-річчю перемоги у Великій Вітчизняній війні (31 берез. – 1 квіт. 2005 року). – Слов'янськ, 2005. – Вип. 2. – С. 3–5.
  152. А. А. Шахматов о лабиализации согласных и делабиализации гласных в истории восточнославянских языков / Глущенко В. А. // Теоретические и прикладные проблемы русской филологии : науч.-метод. сб. / отв. ред. В. А. Глущенко. – Славянск, 2005. – Вып. 13, ч. 1. – С. 17–30.
  153. О. О. Шахматов про взаємодію вокалізму і консонантизму в історії східнослов'янських мов / В. А. Глущенко // Вісник Слов'янського держ. пед. ун-ту : зб. наук. пр. – Слов'янськ, 2005. – Вип. 1. – С. 113–125.

2006

154. Гіпотеза М. П. Погодіна – О. І. Соболевського в мовознавстві XIX ст. – 20-30-х рр. XX ст. / Глущенко В. А., Жихарева О. Л. //

- Филологические исследования : сб. науч. работ / отв. ред. Е. С. Отин. – Донецк, 2006. – Вып. 8. – С. 169–181.
155. В. И. Даль и А. А. Потебня (методологический и фактологический аспекты) / Глущенко В. А. // Теоретические и прикладные проблемы русской филологии : науч.-метод. сб. / отв. ред. В. А. Глущенко. – Славянск, 2006. – Вып. 14, ч. 1. – С. 23–30.
156. Жизнь и слово О. Е. Ольшанского (1921–2005) / Глущенко В. А., Казаков И. Н., Маторина Н. М., Пугач А. С. // Теоретические и прикладные проблемы русской филологии : науч.-метод. сб. / отв. ред. В. А. Глущенко. – Славянск, 2006. – Вып. 14, ч. 1. – С. 5–15.
157. Жизнь и слово О. Е. Ольшанского / Глущенко В. А., Казаков И. Н., Маторина Н. М., Пугач А. С. // О. Е. Ольшанский (1921–2005) : биобиблиогр. указ. / сост. О. Г. Тищенко ; науч. ред. В. А. Глущенко. – Славянск, 2006. – С. 4–7.
158. Из жизни слов русского языка : пособие для учителей и студентов / О. Е. Ольшанский, В. А. Глущенко, Л. А. Быкова [и др.] ; М-во образования и науки Украины, Славянский гос. пед. ун-т. – Славянск : СГПУ, 2006. – Вып. 9. – 163 с.
159. Каким должно быть учебное пособие ? / Глущенко В. А., Овчаренко В. Н. // Теоретические и прикладные проблемы русской филологии : науч.-метод. сб. / отв. ред. В. А. Глущенко. – Славянск, 2006. – Вып. 14, ч. 1. – С. 224–230. – Рец. на кн. : Бурмистрович Ю. Я. Какими должны быть учебные пособия по историко-лингвославяноведческим дисциплинам? : учеб.-метод. рек. для препод. и студ. филол. фак. высш. учеб. заведений / Ю. Я. Бурмистрович. – Абакан, 2004. – 28 с.
160. Концепція «кількісних змін приголосних» О. О. Потебні / В. А. Глущенко // Олександр Потебня : сучасний погляд : матеріали міжнар. читань, присвяч. 170-річчю від дня народж. фундатора Харк. філол. школи, 11–12 жовт. 2005 р. – Х., 2006. – С. 92–104.
161. Лінгвістична реконструкція в працях учених Харківської школи / В. А. Глущенко // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Філологічні науки / відп. ред. В. П. Мусієнко. – Черкаси, 2006. – Вип. 94. – С. 3–17.
162. Моделювання історії східнослов'янських мов у компаративістиці 70-х рр. ХІХ ст. – 30-х рр. ХХ ст. / В. А. Глущенко, В. М. Овчаренко // Мовознавство. – 2006. – № 1. – С. 17–28.
163. О. О. Потебня про консонантний еліпсис / В. А. Глущенко // Вісн. Слов'янського держ. пед. ун-ту : зб. наук. пр. / відп. ред. В. І. Рукасов. – Слов'янськ, 2006. – Вип. 2. – С. 85–94.
164. Причини фонетичних змін у працях учених Харківської лінгвістичної школи В. А. Глущенко // Служитель фразеологічної музи : зб. наук. статей. – Луганськ, 2006. – С. 53–67.

165. [Рецензія] / В. А. Глущенко, Л. В. Сегін // Мовознавство. – 2006. – № 4. – С. 85–87. – Рец. на кн. : Даниленко Л. І. Українське мовознавство у західних і південних слов'ян / Л. І. Даниленко, В. М. Русанівський. – К. : Видавн. Дім Дмитра Бурого, 2005. – 180 с.
166. Фонетичний закон і аналогія в студіях учених Харківської школи / Глущенко В. А., Піскунов О. В. // Теоретические и прикладные проблемы русской филологии : науч.-метод. сб. / отв. ред. В. А. Глущенко. – Славянск, 2006. – Вып. 14, ч. 1. – С. 30–53.
167. А. А. Шахматов о генезисе и эволюции русского и белорусского аканья / В. А. Глущенко, В. Н. Овчаренко // Acta albaruthenica, rossica, polonica : VII міжнар. навук. конф. «Беларуска-руська-польскае супастаўляльнае мовазнаўства, літаратуразнаўства, культуралогія : зб. навук. артыкулаў / пад. агульнай рэд. Г. М. Мезенка. – Віцебск, 2006. – С. 65–67.

2007

168. Возрождение забытых открытий в лингвистике / Глущенко В. А., Орёл А. С. // Теоретические и прикладные проблемы русской филологии : науч.-метод. сб. / отв. ред. Глущенко В. А. – Славянск, 2007. – Вып. 15, ч. 1. – С. 206–215. – Рец. на кн. : Бурмистрович Ю. Я. Найти пропавший век ! : очерки по истории славянского исторического языкознания : учеб. пособие для филологов высш. учеб. заведений / Ю. Я. Бурмистрович. – Абакан : Изд-во Хакасского гос. ун-та, 2006. – 59 с.
169. Из жизни слов русского языка : пособие для учителей и студентов / В. А. Глущенко, Л. А. Быкова, Н. П. Матвеева [и др.] ; М-во образования и науки Украины, Славянский гос. пед. ун-т. – Славянск : Вид. центр «Маторін», 2007. – Вып. 10: [памяти проф. О. Е. Ольшанского]. – 140 с.
170. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія : навч. посіб. для філол. ф-тів / В. А. Глущенко, Ю. В. Ледняк, В. М. Овчаренко, І. М. Рябініна ; М-во освіти і науки України, Слов'янський держ пед. ун-т. – Слов'янськ : Канцлер, 2007. – 28 с.
171. Передмова / В. А. Глущенко // Чорнобровий Р. В. Педагогічна скринька : практи.-метод. посіб. – Слов'янськ, 2007. – С. 3.
172. [Рецензія] / Глущенко В. А., Орел А. С. // Мовознавство. – 2007. – № 6. – С. 82–85. – Рец. на кн. : Журавлев В. К. Теория группофонем: развитие группового сингармонизма в праславянском языке / В. К. Журавлев. – М. : ЛКИ, 2007. – 128 с.
173. Теорія «родовідного дерева» та «хвильова» теорія в європейському мовознавстві XIX ст. – 30-х рр. XX ст. / В. Глущенко, В. Овчаренко,

М. Каламаж // Лінгвістичні студії : зб. наук. пр. / наук. ред. А. Загнітко. – Донецьк, 2007. – Вип. 15. – С. 43–48.

174. А. А. Шахматов об истории фонемы ё / Глущенко В. А., Овчаренко В. Н., Рябинина И. Н., Каламаж М. // Теоретические и прикладные проблемы русской филологии : науч.-метод. сб. / отв. ред. Глущенко В. А. – Славянск, 2007. – Вып. 15, ч. 1. – С. 3–13.

2008

175. Історія української мови в інтерпретації К. Т. Німчинова / В. Глущенко, В. Овчаренко, В. Метель, М. Каламаж // Східнослов'янська філологія від Нестора до сьогодення : матеріали Міжнар. наук. конф. – Горлівка, 2008. – Вип. 2. – С. 32–33.
176. Мысль изречённая есть ложь / Шепель Ю. А., Глущенко В. А. // Теоретические и прикладные проблемы русской филологии : науч.-метод. сб. / отв. ред. В. А. Глущенко. – Славянск, 2008. – Вып. 16, ч. 1. – С. 188–191. – Рец. на кн. : Морозова Е. И. Ложь как дискурсивное образование: лингвокогнитивный аспект / Е. И. Морозова. – Х. : Экограф, 2005. – 300 с.
177. Принципы сравнительно-исторического исследования языков в концепции А. С. Мельничука / Глущенко В. А. // Теоретические и прикладные проблемы русской филологии : науч.-метод. сб. / отв. ред. Глущенко В. А. – Славянск, 2008. – Вып. 16, ч. 1. – С. 3–10
178. Языковая ярмарка : науч.-попул. статьи / В. А. Глущенко. – Славянск : Маторін Б. І., 2008. – 32 с.

2009

179. Джерела вивчення історії української мови в студіях Ю. Шевельова / В. А. Глущенко, І. М. Рябініна // Вісн. Харк. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2009. – № 843, ч. 1. – С. 29–33.
180. Дистрибуція фонем в трудах дескриптивистов / Глущенко В. А., Марченко Е. Ю. // Теоретические и прикладные проблемы русской филологии : науч.-метод. сб. / отв. ред. В. А. Глущенко. – Славянск, 2009. – Вып. 17, ч. 1. – С. 49–56.
181. З початком у серці / В. Глущенко // Факультет підготовки вчителів початкових класів – 50 (1959–2009). Формування, розвиток, сучасність / упоряд. Макарова Л. М. – Слов'янськ, 2009. – С. 43–44.
182. Концепции современной русистики / Глущенко В. А., Орёл А. С. // Теоретические и прикладные проблемы русской филологии : науч.-метод. сб. / отв. ред. В. А. Глущенко. – Славянск, 2009. – Вып. 18, ч. 1. – С. 301–308. – Рец. на кн. : Бурмистрович Ю. Я. Важнейшие

- концепции современной русистики : учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Бурмистрович Ю. Я. – Абакан : Изд-во Хакасского гос. ун-та, 2008. – 216 с.
- 183.** Лексичні запозичення як джерело вивчення історії мови у російській та українській компаративістиці 10-х – 20-х рр. ХХ ст. / В. А. Глущенко, І. М. Рябініна // Актуальні проблеми іноземної філології: лінгвістика та літературознавство : міжвуз. зб. наук. статей / відп. ред. В. А. Зарва. – Донецьк, 2009. – Вип. IV. – С. 215–223.
- 184.** Лексичні запозичення як джерело вивчення історії східнослов'янських мов у концепції О. О. Шахматова, М. М. Дурново та А. Ю. Кримського / В. А. Глущенко, В. М. Овчаренко, І. М. Рябініна // Українська мова серед інших слов'янських: етнологічні та граматичні параметри : [матеріали Міжнар. наук. конф.], (Кривий Ріг, 5–6 листоп. 2009 р.). – Кривий Ріг, 2009. – С. 19–27.
- 185.** Лингвисты Украины: Ефросиния Фоминична Широкоград / В. А. Глущенко ; М-во образования и науки Украины, Славянский гос. пед. ун-т. – Славянск : Маторін Б. І., 2009. – 71 с.
- 186.** Мова як психосоціальний феномен у працях учених Московської та Казанської шкіл / В. Глущенко, О. Абрамичева // Вісн. Львів. ун-ту. Сер. філологічна / гол. ред. Т. Салига. – Львів, 2009. – Вип. 46, ч. 1. – С. 162–176.
- 187.** Молодограматики: школа чи напрям? / Глущенко В., Абрамичева О. // *Studia metodologica* / гол. ред. О. Лещак. – Тернопіль, 2009. – Вип. 26. – С. 60–66.
- 188.** Монографія А. Р. Габидуллиной «Учебно-педагогический дискурс» / В. А. Глущенко // Русский язык, литература, культура в школе и вузе. – 2009. – № 4. – С. 47–48. – Рец. на кн. : Габидуллиной А. Р. Учебно-педагогический дискурс / А. Р. Габидуллина. – Горловка, 2009. – 292 с.
- 189.** Проблема джерел вивчення історії мови в українському мовознавстві 10–30-х рр. ХХ ст. / В. Глущенко, І. Рябініна // Лінгвістичні студії: зб. наук. пр. / наук. ред. А. Загнітко. – Донецьк, 2009. – Вип. 19. – С. 332–336.
- 190.** Проблема лингвистического метода в русском и украинском языкознании / В. А. Глущенко // Наук. вісн. Херсон. держ. ун-ту. Сер. Лінгвістика : зб. наук. пр. / гол. ред. В. Олексенко. – Херсон, 2009. – Вип. X. – С. 25–28.
- 191.** Теория двух периодов языкового развития и ее роль в истории языкознания / В. А. Глущенко // Наук. вісн. Херсон. держ. ун-ту. Сер. Лінгвістика : зб. наук. праць / гол. ред. В. Олексенко. – Херсон, 2009. – Вип. X. – С. 25 – 28.

192. Три мутных волны в русской речи / Глущенко В. А. // Теоретические и прикладные проблемы русской филологии : науч.-метод. сб. / отв. ред. В. А. Глущенко. – Славянск, 2009. – Вып. 18, ч. 1. – С. 308–311. – Рец. на кн. : Кронгауз М. Русский язык на грани нервного срыва / М. Кронгауз. – М. : Знак; Языки славянских культур, 2009. – 232 с.
193. Н. С. Трубецкой и проблемы моделирования истории праязыка / В. А. Глущенко, В. Н. Овчаренко, Ю. И. Кольга // Теоретические и прикладные проблемы русской филологии : науч.-метод. сб. / отв. ред. В. А. Глущенко. – Славянск, 2009. – Вып. 18, ч. 1. – С. 3–13.
194. The Distributive Aspect in the Works of American Linguists / V. A. Glushchenko E. J. Marchenko // Вопросы теории языка и методики преподавания иностранных языков : сб. тр. III Междунар. науч. конф., 5–7 июня 2009 г. – Таганрог, 2009. – Ч. I. – С. 117–121.
195. Сравнительно-исторический метод в русском и украинском языкознании 20-х – 60-х гг. XIX в. / В. А. Глущенко, В. Н. Овчаренко, М. Каламаж // Русский язык в современном мире: традиции и инновации в преподавании русского языка как иностранного и в переводе : материалы Междунар. науч.-практ. конф. – М., 2009. – С. 141–177.
196. Студенческое / В. Глущенко // Лингвисты шутят / сост. А. Киклевич. – 2-е изд. – М., 2009. – С. 156–157.
197. «Хвильова» теорія в студіях С. Й. Смаль-Стоцького / В. Глущенко, В. Овчаренко, М. Каламаж // Постать Степана Смаль-Стоцького в національно-культурному житті Буковини кінця XIX – початку XX ст. і сучасна рецепція його доби. – Чернівці, 2009. – С. 56–58.
198. Хронологизация языковых явлений и их системно связанных совокупностей в трудах учёных Московской школы / Глущенко В. А., Бабак А. В. // Теоретические и прикладные проблемы русской филологии : науч.-метод. сб. / отв. ред. В. А. Глущенко. – Славянск, 2009. – Вып. 17, ч. 1. – С. 3–12.
199. А. А. Шахматов и украинистика / В. А. Глущенко // Русский язык и литература в Украине: проблемы изучения и преподавания : материалы Междунар. науч. конф., 21–23 мая 2009 г. – Горловка, 2009. – С. 32–33.
200. А. А. Шахматов и украинская культура / В. А. Глущенко // Східнослов'янська філологія : зб. наук. праць / відп. ред. С. О. Кочетова. – Горлівка, 2009. – Вип. 16. – С. 3–13.
201. А. А. Шахматов о правовосточнославянском языке / В. А. Глущенко // Освіта і культура в контексті Болонського процесу : матеріали Всеукр. конф. молодих учених (філол. ф-т, 22–24 квіт. 2009 р.) / відп. ред. Н. М. Маторіна. – Слов'янськ, 2009. – С. 10–12.

202. Этимологический анализ в процессе подготовки учителя начальных классов к орфографической работе / Глущенко В. А., Макарова Л. М. // Теоретические и прикладные проблемы русской филологии : науч.-метод. сб. / отв. ред. В. А. Глущенко. – Славянск, 2009. – Вып. 18, ч. 1. – С. 273–281.
203. Язык как система в историко-фонетических исследованиях ученых Харьковской лингвистической школы / В. А. Глущенко, В. Н. Овчаренко, М. Каламаж // Альманах современной науки и образования : в 3 ч. / отв. ред. А. А. Арестова. – Тамбов, 2009. – Вып. 2(21): языкознание и литературоведение в синхронии и диахронии и методика преподавания языка и литературы. – Ч. 3. – С. 38–47.
204. Яркое пособие по русскому синтаксису / В. А. Глущенко, Н. В. Швыдкая // Наук. вісн. Херсон. держ. ун-ту. Сер. Лінгвістика : зб. наук. пр. / гол. ред. В. Олексенко. – Херсон, 2009. – Вип. X. – С. 425–427. – Рец. на кн. : Беляев Ю. И. Синтаксис современного русского литературного языка : учеб. пособие / Ю. И. Беляев. – Херсон, 2007. – 442 с.

2010

205. Актуальное исследование о смягчении заднеязычных в праславянском языке / В. А. Глущенко, А. С. Орел // Теоретические и прикладные проблемы русской филологии : науч.-метод. сб. / отв. ред. В. А. Глущенко. – Славянск, 2010. – Вып. 20. – С. 381–387. – Рец. на кн. : Бурмистрович Ю. Я. Проблема полного комплекта смягчения заднеязычных в истории праславянского языка / Ю. Я. Бурмистрович. – Абакан, 2009. – 60 с.
206. *Бык, букашка и пчела* / В. А. Глущенко // Русский язык, литература, культура в школе и вузе. – 2010. – № 1(31). – С. 15, 19, 21, 34.
207. *Варенный – варёный* / В. А. Глущенко // Русский язык, литература, культура в школе и вузе. – 2010. – № 3(33). – С. 14, 35, 76.
208. *Воин, педагог, писатель: слово об Андрее Глущенко* / В. А. Глущенко, В. А. Чернобровый ; М-во образования и науки Украины, Славянский гос. пед. ун-т. – Славянск : Маторін Б. І., 2010. – 96 с.
209. *Восвояси* / В. А. Глущенко // Русский язык, литература, культура в школе и вузе. – 2010. – № 1(31). – С. 34.
210. *Гимн инфинитиву* / В. А. Глущенко // Русский язык, литература, культура в школе и вузе. – 2010. – № 4(34). – С. 4, 36, 41, 46, 53.
211. *Грамматические заметки. Более четырех человек?! / В. А. Глущенко // Русский язык, литература, культура в школе и вузе. – 2010. – № 2(32). – С. 12, 28.*

212. Двенадцать, двадцать, двести / В. А. Глущенко // Русский язык, литература, культура в школе и вузе. – 2010. – № 2(32). – С. 28, 34.
213. Двуликий Янус русской глагольной системы / В. А. Глущенко // Русский язык, литература, культура в школе и вузе. – 2010. – № 6(36). – С. 5, 20, 28, 42, 60.
214. Корреляции звонкости / глухости и напряженности / ненапряженности в восточнославянских языках / В. А. Глущенко // Східнослов'янська філологія : зб. наук. пр. / відп. ред. С. О. Кочетова. – Горлівка, 2010. – Вип. 19. – С. 32–42.
215. Лінгвістична реконструкція в працях учених Московської школи / В. А. Глущенко, О. В. Піскунов // Актуальні проблеми іноземної філології : лінгвістика та літературознавство : міжвуз. зб. наук. статей / відп. ред. В. А. Зарва. – Бердянськ, 2010. – Вип. V, ч. 1. – С. 53–64.
216. Лінгвістичний метод і його структура / В. А. Глущенко // Мовознавство. – 2010. – № 6. – С. 32–44.
217. Лінгвістичний метод як гетерогенний феномен / Глущенко В. А. // Методи лінгвістичних досліджень : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 18–19 листоп. 2010 р. – Слов'янськ, 2010. – С. 33–37.
218. Лінгвістичний метод як складне структурне утворення / В. А. Глущенко // Теоретические и прикладные проблемы русской филологии : науч.-метод. сб. / отв. ред. В. А. Глущенко. – Славянск, 2010. – Вып. 20. – С. 3–12.
219. Наследие В. И. Даля в трудах А. А. Потебни / В. А. Глущенко // Східнослов'янська філологія: від Нестора до сьогодення : матеріали Міжнар. наук. конф. – Горлівка, 2010. – С. 41–43.
220. Принцип розвитку в лінгвістичній концепції О. О. Потебні / В. А. Глущенко // Сучасні концепції з іноземної філології : зб. наук. пр. / відп. ред. М. П. Фабіан. – Ужгород, 2010. – Вип. 8. – С. 104–109.
221. Проблема східнослов'янського глотогенезу в працях Є. К. Тимченка / В. А. Глущенко, В. М. Овчаренко, І. М. Рябініна // Теоретические и прикладные проблемы русской филологии : науч.-метод. сб. / отв. ред. В. А. Глущенко. – Славянск, 2010. – Вып. 20. – С. 68–74.
222. *Пять, пятерка и пяток* / В. А. Глущенко // Русский язык, литература, культура в школе и вузе. – 2010. – № 2(32). – С. 39, 54, 78.
223. Систематизація матеріалу в працях учених Харківської школи / В. А. Глущенко // Вісн. Харк. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2010. – № 910, ч. 1. – С. 3–8.
224. Слово: культура и история / В. А. Глущенко ; М-во образования и науки Украины, Славянский гос. пед. ун-т. – Славянск : Маторін Б. І., 2010. – 52 с.

225. Типология восточнославянских фонологических подсистем: корреляции звонкости / глухости и напряженности / ненапряженности / В. А. Глущенко // Русский язык и литература в школе и вузе: проблемы изучения и преподавания : [сб. науч. тр.]. – Горловка, 2010. – С. 54–57.
226. Фонемні й звукові ланцюги та дистрибуція фонем / В. А. Глущенко, О. Ю. Марченко // Актуальні проблеми іноземної філології : лінгвістика та літературознавство : міжвуз. зб. наук. статей / відп. ред. В. А. Зарва. – Бердянськ, 2010. – Вип. V, ч. 1. – С. 88–94.
227. *Хорь* и *txip* / В. А. Глущенко // Русский язык, литература, культура в школе и вузе. – 2010. – № 1(31). – С. 61, 70.
228. Хронологизация языковых явлений в трудах А. А. Шахматова / В. А. Глущенко, А. В. Бабак // Русистика : сб. науч. тр. / гл. ред. Л. А. Кудрявцева. – К., 2010. – Вып. 9–10. – С. 17–21.

2011

229. Аритмия / В. А. Глущенко // Русский язык, литература, культура в школе и вузе. – 2011. – № 5(41). – С. 28, 33.
230. Аврал / В. А. Глущенко // Русский язык, литература, культура в школе и вузе. – 2011. – № 5(41). – С. 33, 41, 77.
231. Артикли в русском?! (по мотивам анекдота) / В. А. Глущенко // Русский язык, литература, культура в школе и вузе. – 2011. – № 1(37). – С. 46.
232. Ваше величество грамматика / В. А. Глущенко // Русский язык, литература, культура в школе и вузе. – 2011. – № 1(37). – С. 78.
233. Воин, педагог, писатель / В. А. Глущенко // Книга памяти Украины по увековечению участников боевых действий в Великой Отечественной войне 1941–1945 гг.: Донецкая область. – Донецьк, 2011. – Т. 24. – С. 549–551.
234. Горчичник / В. А. Глущенко // Русский язык, литература, культура в школе и вузе. – 2011. – № 2(38). – С. 68.
235. Диахроническое и синхроническое изучение языка в концепции ученых Московской школы / В. А. Глущенко // Языковые категории и единицы: синтагматический аспект : материалы девятой Междунар. конф. (Владимир, 22–24 сент. 2011 г.). – Владимир, 2011. – С. 106–111.
236. Die Kategorie der Distribution im Deutschen / W. A. Gluschtschenko, L. J. Martschenko // Вопросы теории языка и методики преподавания иностранных языков : сб. тр. IV Междунар. науч. конф., 20–22 сент. 2011 г. – Таганрог, 2011. – Ч. 1. – С. 78–80.

237. Ефросинія Фоминична Широкоград (04.07.1928 – 08.12.2010) : [некролог] / В. А. Глущенко // Русский язык, литература, культура в школе и вузе. – 2011. – № 1(37). – С. 72–73.
238. Єфросинія Хомівна Широкоград (04.07.1928 – 08.12.2010) : [некролог] / В. А. Глущенко // Мовознавство. – 2011. – № 2. – С. 96.
239. Мова як система : навч. посіб. / В. А. Глущенко, Ю. В. Ледняк, В. М. Овчаренко, І. М. Рябініна. – К. : ЦУЛ, 2011. – 132 с.
240. Народ / В. А. Глущенко // Русский язык, литература, культура в школе и вузе. – 2011. – № 2(38). – С. 76, 78.
241. Не избегайте предлога *из!* / В. А. Глущенко // Русский язык, литература, культура в школе и вузе. – 2011. – № 1(37). – С. 23, 32.
242. Об узкой и широкой трактовках лингвистического метода / В. А. Глущенко // Образ мира в зеркале языка : сб. науч. статей / отв. соред. В. В. Колесов, М. В. Пименова, В. И. Теркулов. – М., 2011. – С. 71–77.
243. Предлоги *к, в, до* / В. А. Глущенко // Русский язык, литература, культура в школе и вузе. – 2011. – № 1(37). – С. 32.
244. Про структуру лінгвістичного методу / В. А. Глущенко // Незгасимий СЛОВОСВІТ : зб. наук. пр. на пошану проф. Володимира Семеновича Калашника / уклад.: М. Філон, Т. Ларіна. – Харків, 2011. – С. 13–21.
245. [Рецензія] / В. Глущенко, А. Орел // Мовознавство. – 2011. – № 3. – С. 87–90. – Рец. на кн: Бацевич Ф. С. Нариси з лінгвістичної прагматики / Ф. С. Бацевич. – Львів : ПАІС, 2010. – 336 с.
246. [Рецензия] / В. А. Глущенко // Русская филология : вестн. Харьк. нац. пед. ун-та им. Г. С. Сковороды. – 2011. – № 1–2. – С. 87–88. – Рец. на кн. : Ляпичева Е. Л. Структура и лексическое наполнение семантического поля «Фауна» в современном русском языке (системно-структурный, когнитивный и образный аспекты) / Е. Л. Ляпичева. – Днепропетровск : Новая идеология, 2010. – 276 с.
247. Русские и украинские языковеды о лингвистическом методе / В. А. Глущенко // Русский язык и литература: проблемы изучения и преподавания в школе и вузе : сб. науч. работ / под общ. ред. Л. А. Кудрявцевой. – К., 2011. – С. 18–22.
248. Русские языковеды конца XIX – начала XX в. в борьбе за права украинского языка / В. А. Глущенко // Обрії сучасної філології: зб. наук. пр. / [Луган. держ. ін-т культури і мистецтв ; ред. кол.: В. Л. Філіппов, І. П. Зайцева, І. М. Цой та ін.]. – Луганськ, 2011. – Вип. 2. – С. 44–49.
249. Сайт / В. А. Глущенко // Русский язык, литература, культура в школе и вузе. – 2011. – № 2(38). – С. 9.
250. Словарь В. И. Даля и источники изучения истории русского языка / В. А. Глущенко // Обрії сучасної філології : зб. наук. пр. / [Луган.

- держ. ін-т культури і мистецтв ; ред. кол.: В. Л. Філіппов, І. П. Зайцева, І. М. Цой та ін.]. – Луганськ, 2011. – Вип. 3. – С. 21–26.
251. Смайлик / В. А. Глущенко // Русский язык, литература, культура в школе и вузе. – 2011. – № 2(38). – С. 46.
252. Тільки *потому что!* / В. А. Глущенко // Русский язык, литература, культура в школе и вузе. – 2011. – № 1(37). – С. 37.
253. *Трудоголики и алконавты* / В. А. Глущенко // Русский язык, литература, культура в школе и вузе. – 2011. – № 2(38). – С. 57, 63.
254. Хроніка [про міжнародну науково-практичну конференцію «Методи лінгвістичних досліджень»] / Бріцин В., Глущенко В. // Мовознавство. – 2011. – № 4. – С. 90–91.
255. Чат / В. А. Глущенко // Русский язык, литература, культура в школе и вузе. – 2011. – № 2(38). – С. 26.

2012

256. *Город и тын* / В. А. Глущенко // Русский язык, литература, культура в школе и вузе. – 2012. – № 1(43). – С. 10.
257. О соотношении понятий метод и приём в лингвистических исследованиях / В. Глущенко // Східнослов'янська філологія: від Нестора до сьогодення : матеріали Міжнар. наук. конф. – Горлівка, 2012. – С. 51–53.
258. Ощущение доброго ветра : стихотворения / В. А. Глущенко. – Славянск, 2012. – 111 с.
259. *Перст и перчатка* / В. А. Глущенко // Русский язык, литература, культура в школе и вузе. – 2012. – № 1(43). – С. 30.
260. Принципы и подходы в структуре лингвистического метода / В. А. Глущенко // Теоретические и прикладные проблемы русской филологии : науч.-метод. сб. / отв. ред. В. А. Глущенко. – Славянск, 2012. – Вып. 22. – С. 9–13.
261. Семантико-когнитивный подход к изучению метафоры / В. Глущенко // Наук. часопис Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова. Сер. 9. – К., 2012. – Вип. 8. – С. 187–190.
262. Сумрак – сутки / В. А. Глущенко // Русский язык, литература, культура в школе и вузе. – 2012. – № 1(43). – С. 35, 62.
263. Ток / В. А. Глущенко // Русский язык, литература, культура в школе и вузе. – 2012. – № 1(43). – С. 35.
264. Яркое пособие по общему языкознанию / В. А. Глущенко, А. С. Орёл // Русский язык, литература, культура в школе и вузе. – 2012. – № 1(43). – С. 63–68. – Рец. на кн. : Иванова Л. П. Общее языкознание. Курс лекций : науч. пособие / Л. П. Иванова. – К. : Освіта України, 2010. – 432 с.

Розділ II. ГАЗЕТНІ ПУБЛІКАЦІЇ

1973

265. Клуб «Подвиг» / В. Глущенко // Красное знамя. – 1973. – 1 апр.

1975

266. Военное детство : [стихотворение] / В. Глущенко // Комуніст. – 1975. – 27 листоп.

267. И снова снится мне: идет война : [стихотворение] / В. Глущенко // Харківський університет. – 1975. – 21 жовт.

1976

268. Мечты : [стихотворение] / В. Глущенко // Комуніст. – 1976. – 10 лип.

269. Михайловское : [стихотворение] / В. Глущенко // Комуніст. – 1976. – 8 трав.

270. Поэт : [стихотворение] / В. Глущенко // Комуніст. – 1976. – 27 берез.

1977

271. Люблю : [стихотворение] / В. Глущенко // Комуніст. – 1977. – 9 лип.

1978

272. Мы спали сокровенно и светло : [стихотворение] / В. Глущенко // Комуніст. – 1978. – 28 січ.

1980

273. Этюд : [стихотворение] / В. Глущенко // Комуніст. – 1980. – 29 берез.

1995

274. Можно пишаться / В. Глущенко // Вісті. – 1995. – 7 груд. – С. 4.

275. Нове відділення філфаку / В. Глущенко // Вісті. – 1995. – 17 серп. – С. 4.

1996

276. Цікаві зустрічі / В. Глущенко // Вісті. – 1996. – № 73. – С. 4.

1999

277. Научная конференция в СГПИ / В. Глущенко // Совет. – 1999. – 12 мая.

2002

278. Наука третьего тысячелетия / В. Глущенко // Совет. – 2002. – 18 мая. – С. 2.

279. Напиши своему депутату / В. А. Глущенко // Совет. – 2002. – 16 марта. – С. 2.

280. Славянск. Кто есть кто / В. Глущенко, В. Овчаренко // Совет. – 2002. – 4 мая. – С. 3.

2003

281. Блин в натуре / В. Глущенко // Совет. – 2003. – 16 мая. – С. 3.

282. В русском языке появились артикли ! / Владимир Глущенко // Совет. – 2003. – № 53. – С. 3.

283. *Вперемешку и вперемежку* / Владимир Глущенко, Вера Глущенко // Совет. – 2003. – 15 авг. – С. 3.

284. Говорите правильно: *Славянск* / В. Глущенко // Совет. – 2003. – 25 июля. – С. 3.

285. Ихний? Их! / В. Глущенко // Совет. – 2003. – 29 авг. – С. 3.

286. «За» и «против» *за* и *про* / В. Глущенко // Совет. – 2003. – 27 июня. – С. 3.

287. Класть – положить / Владимир Глущенко, Вера Глущенко // Совет. – 2003. – 1 авг. – С. 3.

288. Наукові знання – сила університету / Володимир Глущенко // Вісті. – 2003. – 6 трав. – С. 2.

289. Научный поиск продолжается / В. Глущенко // Совет. – 2003. – 16 мая.

290. *Обсудить* и *обговорить* / Владимир Глущенко, Вера Глущенко // Совет. – 2003. – 13 мая. – С. 3.

291. Предлог *до* вместо *в* и *к* / В. Глущенко // Совет. – 2003. – 27 июня. – С. 3.

292. Присоединительные союзы / В. Глущенко // Совет. – 2003. – 5 нояб. – С. 3.

293. Противительные союзы / В. Глущенко // Совет. – 2003. – 7 нояб. – С. 3.
294. Псалтырь / псалтир // В. Глущенко // Совет. – 2003. – 17 сент. – С. 3.
295. Разделительные союзы / В. Глущенко // Совет. – 2003. – 26 нояб. – С. 3.
296. Ругаются ли японцы? / В. Глущенко // Совет. – 2003. – 20 авг. – С. 3.
297. Скучайте по друзьям! / В. Глущенко // Совет. – 2003. – 13 июня. – С. 3.
298. *Со Славянска или из Славянска?* / В. Глущенко // Совет. – 2003. – 9 июля. – С. 3.
299. Соединительные союзы / В. Глущенко // Совет. – 2003. – 15 окт. – С. 3.
300. Стилистика союзов / В. Глущенко // Совет. – 2003. – 24 сент. – С. 3.
301. Чехов і Донбас / Володимир Глущенко // Донеччина. – 2003. – 27 листоп. – С. 3.

2004

302. Апологетика апофигетики / В. Глущенко // Совет. – 2004. – 28 янв. – С. 4.
303. В мире фразеологии / В. Глущенко // Совет. – 2004. – 2 апр. – С. 4.
304. Как аршин проглотил / В. Глущенко // Совет. – 2004. – 11 авг. – С. 3.
305. Коломенская верста / В. Глущенко // Совет. – 2004. – 28 апр. – С. 4.
306. Конференція молодих учених / Володимир Глущенко // Вісті. – 2004. – 10 квіт. – С. 4.
307. Косая сажень в плечах / В. Глущенко // Совет. – 2004. – 6 авг. – С. 3.
308. Наука – производству / В. Глущенко, В. Овчаренко // Совет. – 2004. – № 42. – С. 2.
309. Наукова конференція університету / Володимир Глущенко // Вісті. – 2004. – 8 трав. – С. 6.
310. Научный поиск университета / В. Глущенко // Совет. – 2004. – 19 мая. – С. 4.
311. О крутом качке и нерусском языке / В. Глущенко // Совет. – 2004. – 6 февр. – С. 4.
312. Подчинительные союзы / В. Глущенко // Совет. – 2004. – № 3. – С. 3.
313. Семь верст до небес / В. Глущенко // Совет. – 2004. – 9 апр. – С. 4.
314. СГПУ – вуз IV уровня аккредитации! / В. Глущенко // Совет. – 2004. – 17 нояб. – С. 1.
315. Совет ректоров – в гостях у славянских педагогов / Владимир Глущенко // ТВ плюс. – 2004. – 6 мая.
316. Только *потому что!* / В. Глущенко // Совет. – 2004. – 16 янв. – С. 3.
317. Университетская наука сегодня / В. Глущенко // Совет. – 2004. – 20 мая.

2005

318. Публікації науковців університету / Володимир Глущенко // Вісті. – 2005. – 21 трав. – С. 1.

2006

319. Аврал / В. А. Глущенко // Совет. – 2006. – 2 марта. – С. 7.
320. Бакалавр / В. А. Глущенко // Освіта Україна. – 2006. – 3 лют. – С. 8.
321. Двое – десятеро / В. Глущенко // Совет. – 2006. – 1 авг. – С. 3.
322. Декан і десять / В. А. Глущенко // Освіта України. – 2006. – 31 січ.
323. Компромат на... банкомат! / В. Глущенко // Совет. – 2006. – 24 янв. – С. 4.
324. Любовь / В. Глущенко // Совет. – 2006. – 5 янв. – С. 3.
325. Магістр / В. А. Глущенко // Освіта України. – 2006. – 7 лют. – С. 8.
326. Мастер. Сорок / В. А. Глущенко // Совет. – 2006. – 6 апр. – С. 3.
327. Про виконання науково-дослідних робіт, що фінансуються з коштів державного бюджету в 2005 і в 2003–2005 рр. / Глущенко В. А. // Педагог. – 2006. – № 1. – С. 2.
328. Школа і схоластика / В. А. Глущенко // Освіта України. – 2006. – 31 січ. – С. 8.

2008

329. Здравствуй, школа / Глущенко Владимир Андреевич // Совет. – 2008. – 9–15 окт. – С. 11.
330. Солнечный круг Анатолия Глывы / В. Глущенко // Совет. – 2008. – 4–10 дек. – С. 6.

2010

331. Виктор Самойлович отмечает юбилей / Владимир Глущенко, Василий Чернобровый // Наш Славянск. – 2010. – 11–17 окт. – С. 6.
332. Приклад для молодых ученых / В. А. Глущенко, В. Чернобровый // Педагог. – 2010. – № 6. – С. 4.

Розділ III. ЛІТЕРАТУРА ПРО ЖИТТЄВИЙ І ТВОРЧИЙ ШЛЯХ

333. Барабаш Л. Школе № 12 – 75 лет! / Л. Барабаш // Совет. – 2009. – 28 авг. – 3 сент. – С. 8.
334. Гетьманская О. Вечер памяти Олександра Дудки / Ольга Гетьманская // Вести. – 2009. – 23 апр. – С. 16.
335. Глущенко Владимир Андреевич // Історія Слов'янщини в особах : біогр. довід. / ред.-упоряд. В. П. Скрипник. – Слов'янськ, 2011. – С. 44–45.
336. Глущенко Владимир Андреевич // Донецкая область. Наука и техника. Золотое сечение. – Донецк, 2002. – С. 258.
337. Глущенко Владимир Андреевич // Информ. бюл. Укр. асоц. препод. русск. яз. и лит. / гл. ред. Л. А. Кудрявцева. – К., 2011. – Вып. 22. – С. 23–24.
338. Глущенко Владимир Андреевич // Кто есть кто в современной русистике / ред.: Ю. Караулов, А. Мустайоки. – М. ; Хельсинки, 1994. – С. 72.
339. Горобець Л. Майбутнє народа залежить від виховання і освіти вчителів : [бесіда з Людмилою Горобець] / записала Алла Матвієнко // Совет. – 1999. – 27 марта. – С. 2.
340. Дудка О. Володимир Глущенко : Бути особистістю в науці / Олександр Дудка // Вісті. – 2003. – 17 трав. – С. 2.
341. Дядечко Л. П. Язык Пушкина или «новый русский»? / Дядечко Л. П., Орёл А. С. // Русский язык, литература, культура в школе и вузе. – 2012. – № 2. – С. 61–64. – Рец. на кн. : Глущенко В. А. Слово: культура и история / В. А. Глущенко. – Славянск : Маторін Б. І., 2010. – 52 с.
342. Іванова Л. [Рецензія] / Л. Іванова // Мовознавство. – 2011. – № 6. – С. 90–91. – Рец. на кн. : Мова як система : навч. посібник / Глущенко В. А., Ледняк Ю. В., Овчаренко В. М., Рябініна І. М. – К. : ЦУЛ, 2011. – 132 с.
343. [Избранная библиография В. А. Глущенко] // Библиогр. указ. печатных работ преподавателей / Славянский гос. пед. ин-т ; сост.: В. И. Рукасов, А. И. Обухова. – Славянск, 1989. – С. 18–19.
344. Казаков И. Н. Владимир Андреевич Глущенко – ученый и преподаватель высшей школы / Казаков И. Н. // Теоретические и прикладные проблемы русской филологии : науч.-метод. сб. / отв. ред. В. А. Глущенко. – Славянск, 2002. – Вып. 10, ч. 1. – С. 8–14.

345. Казаков І. М. Глущенко Володимир Андрійович / І. М. Казаков // Енциклопедія сучасної України / гол. ред. кол.: Дзюба І. М., Жуковський А. І., Романів О. М. та ін. – К., 2006. – Т. 5. – С. 693.
346. Казаков И. Новый успех научной школы / И. Казаков // Вести. – 2008. – 21 февр. – С. 6.
347. Маторіна Н. М. [Рецензія] / Н. М. Маторіна // Відродження. Укр. міжетн. наук.-пед. журн. – 1995. – № 7. – С. 69. – Рец. на кн. : Глущенко В. А. Принципи порівняльно-історичного дослідження в історії українського і російського мовознавства. Харківська лінгвістична школа : навч. посіб. для студ. філол. спец. пед. ін-тів і ун-тів / В. А. Глущенко. – Слов'янськ : СДПІ, 1994. – 69 с.
348. Неумомимый труженик и мудрый наставник (к юбилею проф. Владимира Андреевича Глущенко // Русский язык, литература, культура в школе и вузе. – 2012. – № 3(45). – С. 68 – 69.
349. Нечволод Н. В душе я всегда остаюсь педагогом : [беседа с ректором СДПУ] / записала Марина Филатова // ТВ плюс. – 2002. – 6 июня. – С. 6.
350. Нечволод М. К. Нове слово в науці / М. Нечволод // Вісті. – 1999. – 17 лип.
351. Николаева А. Ощущение доброго ветра / А. Николаева // Совет. – 2000. – 23 дек. – С. 3.
352. Николаева Т. Событие научной жизни / Т. Николаева // Доброе дело. – 2001. – 13 апр. – С. 2.
353. Овчаренко Н. І. Нові роботи філологів / Наталія Овчаренко // Совет. – 1998. – 4 дек.
354. Овчаренко Н. І. Слово і час / Наталія Овчаренко // Вісті. – 1997. – 27 груд.
355. Ольшанский О. Е. Вступительное слово / О. Е. Ольшанский, Л. А. Быкова // Теоретические и прикладные проблемы русской филологии : науч.-метод. сб. / отв. ред. В. А. Глущенко. – 2002. – Вып. 10, ч. 1. – С. 5–7.
356. Ольшанский О. Е. Натура. Натуральный / О. Ольшанский // ТВ плюс. – 2000. – 10 авг.
357. Ольшанский О. Е. Популярный / О. Ольшанский // ТВ плюс. – 2004. – 14 окт.
358. Петров О. В. У центрі обговорення – методи лінгвістичних досліджень / О. В. Петров, К. А. Тищенко // Педагог. – 2010. – № 7–8.
359. Ротарі-клуб «Слов'янськ». Україна // Слов'янськ: хто є хто : краєзнавчий довідник / ред.-упоряд. В. П. Скрипник, Г. О. Жевжик. – Слов'янськ, 2001. – С. 192.

360. Рукасов В. І. Від учительського інституту до педагогічного університету: 65 років шляху / В. І. Рукасов // Педагог. – 2005. – № 1, трав. – С. 1–3.
361. Рябинуна І. Языковая ярмарка / І. Рябинуна // Совет. – 2009. – 8–14 янв. – С. 3.
362. Скиртач В. О личности и обществе в контексте современной политической ситуации / В. Скиртач. – Совет. – 2003. – 8 мая. – С. 2.
363. Скрипник В. Проривається правда поволі... / Віктор Скрипник // Донеччина. – 2009. – № 31. – С. 4.
364. Список опублікованих наукових трудов В. А. Глущенко // Теоретические и прикладные проблемы русской филологии : науч.-метод. сб. – Славянск, 2002. – Вып. 10, ч. 1. – С. 14–25.
365. Степаненко Г. Ученый и педагог. Сегодня В. А. Глущенко отмечает свой юбилей / Г. Степаненко // Совет. – 2002. – № 84. – С. 1.
366. Студентські жнива філологів // Харк. ун-т. – 1973. – 29 трав. – № 42–43. – С. 1.
367. Сьомочкіна С. «Він прагнув в людях пробудить прекрасне...» Вечір пам'яті Олександра Андрійовича Дудки (1942–2009) / Сюзанна Сьомочкіна // Педагог. – 2009. – № 4, квіт. – С. 4.
368. Хруцкая Н. В. [Рецензия] / Н. В. Хруцкая // Информ. бюл. Укр. асоц. препод. русск. языка и лит. – К., 2003. – Вып. 7. – С. 85–86. – Рец. на кн. : Глущенко В. А. Историко-фонетический комментарий в школьном курсе русского языка : пособие для учит. / В. А. Глущенко ; отв. ред.: Е. С. Отин. – Донецк : Лебідь, 2002. – 98 с.
369. Чорнобровий В. «Слово...» продовжуватиме історичний шлях / Василь Чорнобровий // Совет. – 2000. – 27 сент. – С. 3.

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

Абрамічева О. 186, 187

Арестова А. А. 203

Бабак А. В. (О. В.) 198, 228

Барабаш Л. 333

Барсов А. А. (перс.) 53

Бацевич Ф. С. 245

Бевзенко С. П. 22

Беляев Ю. И. 204

Білокобиленко М. 47

Брагіна Е. Р. 73

Брицын М. А. 9

Бріцин В. 254

Бузук П. О. (П. А.) (перс.) 105, 111

Бурмистрович Ю. Я. (перс.) 54, 56, 86, 159, 168? 182, 205

Быкова Л. А. 109, 127, 146, 158, 169, 355

Вардамацкий Л. М. 111, 117

Васильев Л. Л. (перс.) 57

Вишневская Г. П. 9

Габидуллина А. Р. 188,

Гетьманская О. 334

Глущенко А. 83

Глущенко А. Г. (перс.) 83, 96, 208

Глущенко В. 129, 282, 287, 290

Глущенко Е. 83

Глущенко Т. Н. 17, 53

Глыва А. 147, 330

Гончаров В. І. 114

Горбачук В. Т. 102

Горобець Л. 339

Гринченко Б. Д. (перс.) 23

Даль В. И. (перс.) 23, 144, 155, 219, 250

Даниленко Л. І. 165

Дзюба І. М. 345

Долгова О. М. 131

Дудка О. 334, 340, 367

Дурново Н. Н. (Дурнаво М. М.) (перс.) 104, 184

Дядечко Л. П. 341

Жевчик Г. О. 359
Житецький П. Г. (перс.) 24, 75, 149
Жихарєва О. Л. 95, 99, 154
Жуковська Л. П. (перс.) 37
Жуковський А. І. 345
Журавлев В. К. 172

Загнітко А. 173
Зайцева І. П. 248, 250
Зарва В. А. 183, 215, 226
Зеленін Д. К. (перс.) 40
Зеленько А. С. 76

Иванова Л. П. 264, 342
Ижакевич Г. П. 15

Казаков И. Н. 82, 156, 157, 344, 345, 346
Калашник В. С. 244
Каламаж М. 173, 174, 175, 195, 197, 203
Каліущенко В. Д. 85, 131
Караулов Ю. 338
Киклевич А. 196
Клименко З. О. 102
Кодухов В. И. 10
Колесов В. В. 13, 242
Колосов М. О. 149
Кольга Ю. И. 193
Кочетова С. О. 200, 214
Кримський А. Ю. (перс.) 184
Кронгауз М. 192
Кудрявцева Л. А. 228, 247, 337

Ларіна Т. 244
Ледняк Ю. В. 68, 77, 78, 84, 91, 97, 116, 127, 134, 145, 170, 239, 342
Лешак О. 187
Ляпичева Е. Л. 246

Макаров В. И. 8
Макарова Л. М. 181, 202
Максимович М. (перс.) 95
Марченко Е. Ю. (О. Ю.), (Marchenko E. J.) 180, 194, 226, 236
Martschenko L. J. 236

Матвеева Н. П. 169
Матвієнко А. 339
Маторина Н. М. 41, 45, 50, 52, 58, 61, 68, 78, 82, 91, 127, 136, 156, 157, 201, 347
Мезенко Г. М. 111, 117, 167
Мельничук А. С. (перс.) 48, 177
Метель В. 175
Морозова Е. И. 176
Мусієнко В. П. 161
Мустайоки А. 338

Нечволод Н. 349, 350
Николаева А. 351
Николаева Т. 352
Нилогов А. С. 119
Німчинов К. Т. (перс.) 105, 175

Обухова А. И. 343
Овчаренко В. М. (В. Н.) 76, 90, 100, 105, 111, 119, 145, 150, 159, 162, 167, 170, 173, 174, 175, 184, 193, 195, 197, 203, 221, 239, 280, 308, 342
Овчаренко Н. І. 353, 354
Олексенко В. 190, 191, 204
Ольшанский О. Е. 28, 31, 34, 35, 45, 50, 58, 61, 68, 78, 91, 109, 115, 127, 146, 158, 355, 356, 357
Ольшанский О. Е. (перс.) 51, 52, 55, 81, 82, 115, 156, 157, 169
Орёл А. С. (Орел) 168, 172, 182, 205, 245, 264, 341
Отин Е. С. 101, 154, 368

Петров О. В. 358
Пименова М. В. 242
Півторак Г. П. 65, 122
Піскунов О. В. 166, 215
Погодін М. П. (перс.) 154
Потебня А. А. (О. О.) (перс.) 20, 23, 36, 73, 85, 140, 144, 149, 155, 160, 163, 219, 220
Пугач А. С. (О. С.) 21, 28, 34, 35, 156, 157

Романів О. М. 345
Романько В. И. (В. І.) 25, 47, 87
Рукасов В. І. 57, 163, 343, 360
Русанівський В. М. 165
Рябініна І. М. (И. Н.) 73, 77, 84, 86, 97, 116, 117, 134, 145, 170, 174, 179, 183, 184, 189, 221, 239, 342, 361

Самойлович В. 331
Салига Т. 186
Сегін Л. В. 165
Скиртач В. 362
Скляренко В. Г. 139
Скрипник В. 335, 359, 363
Смаль-Стоцький С. Й. (перс.) 197
Соболевский А. И. (О. І) (перс.) 117, 154
Содоль Г. В. 9
Срезневський І. І. (перс.) 99
Степаненко Г. 365
Сьомочкіна С. 367

Теркулов В. И. 242
Тимченко Є. К. (перс.) 221
Тищенко К. А. 358
Тищенко О. Г. 157
Ткаченко О. Б. 59
Трубецкой Н. С. 193

Ужченко В. Д. 130

Фабіан М. П. 220
Филатова М. 349
Філіппов В. Л. 248, 250
Філон М. 244
Фортунатов Ф. Ф. (перс.) 98, 103
Франчук В. Ю. 140, 149

Хруцкая Н. В. 368

Цой І. М. 248, 250

Чернобровый В. А. 208, 331, 332, 369
Черняк Л. М. 29
Чорнобровий Р. В. 171

Шахматов А. А. (О. О.) (перс.) 1, 3, 5, 6, 8, 12, 14, 16, 18, 26, 98, 103, 104, 117, 118, 141, 148, 152, 153, 167, 174, 184, 199, 200, 201, 228
Швыдкая Н. В. 204
Шевельов Ю. (перс.) 179
Шепель Ю. А. 176

Широкоград Е. Ф. 29

Широкоград Е. Ф. (перс.) 185, 237, 238

Щерба Л. В. (перс.) 13

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК НАЗВ НАУКОВИХ ПРАЦЬ В. А. ГЛУЩЕНКА

Аврал 230

Аз,буки, веди... Из истории русского алфавита 19

Актуальное исследование о смягчении заднеязычных в праславянском языке 205

Алтарь дружбы 120

Апостол и *апостольський* 121

Аритмия 229

Артикли в русском?! 231

П. О. Бузук і К. Т. Німчинов про теорію «родовідного дерева» і «хвильову» теорію 105

Бык, букашка и пчела 206

Варенный – варёный 207

Ваше величество грамматика 232

Взаємозв'язок лінгвістики, етнографії та краєзнавства в дослідженнях Д. К. Зеленіна 40

Виховне значення курсу порівняльної типології російської і української мов 60

Внешние причины языковых изменений в концепции учёных Московской школы 64

Внимание: предлог *по!* 106

Возрождение забытых открытий в лингвистике 168

Воин, педагог, писатель 233

Воин, педагог, писатель: слово об Андрее Глущенко 208

Вопросы исторической фонетики славянских языков в советском языкознании 11

Восвояси 209

Гимн инфинитиву 210

Гіпотеза М. П. Погодіна – О. І. Соболевського в мовознавстві XIX ст. – 20-30-х рр. XX ст. 154

Город и *тын* 256

Горчичник 234

Грамматику «перекосило»? 107

Грамматические заметки. Более четырёх человек?! 211

Давні писемні пам'ятки як джерело вивчення історії східнослов'янських мов у працях учених Московської лінгвістичної школи 37

Давньоруська мова 65, 122
В. И. Даль и А. А. Потебня (методологический и фактологический аспекты) 155
В. И. Даль и А. А. Потебня: от диалектологии к исторической фонетике 144
Двенадцать, двадцать, двести 212
Двуликий Янус русской глагольной системы 213
Джерела вивчення історії мови в концепції О. О. Потебні 73
Джерела вивчення історії української мови в студіях Ю. Шевельова 179
Диахроническое и синхроническое изучение языка в концепции учёных Московской школы 235
Дивергентно-конвергентная эволюция языка в концепции учёных Московской школы 89
Дистрибуция фонем в трудах дескриптивистов 180
Die Kategorie der Distribution im Deutschen 236
До питання про історичний і лінгвістичний аспекти атрибуції «Слова о полку Ігоревім» 74
Дослідження молодих учених 123
Древние письменные памятники как источник изучения истории языка в трудах Л. Л. Васильева 57
Дружите с предлогом о! 108
Елей и *елейный* 124
Ефросиния Фоминична Широкоград 237

Єр 66, 125
Єри 67, 126
Єфросинія Хомівна Широкоград 238

Жизнь и слово О. Е. Ольшанского 156, 157
П. Г. Житецький і проблеми фонологічної типології слов'янських мов 75

З питань методології мовознавства 76
З початком у серці 181
Загальна фонетика і фонологія 77
Загальні питання граматики 145
Закономірності розвитку мови 90
Знати літературу рідного краю 47
Значение диалектологических работ В. И. Даля для историко-фонетических исследований А. А. Потебни 23

Из жизни слов русского языка 58, 61, 68, 78, 91, 109, 127, 146, 158, 169
Искать истоки 147
Историзм и возникновение компаративистики 92

- Историко-фонетический комментарий в школьном курсе русского языка 93
- Историческое комментирование фонетических явлений в школьном курсе русского языка 17
- История фонетической системы русского языка в научной концепции А. А. Шахматова 3
- История языка в курсе школьного обучения (на материале лексики) 4
- Історія середньовеликоруських говорів у науковій концепції О. О. Шахматова 5
- Історія української мови в інтерпретації К. Т. Німчинова 175
- Історія фонетичної системи української мови з погляду П. Г. Житецького 24
- К вопросу о структуре лингвистического метода 79
- Как мы говорим. Новый русский язык? 110
- Каким должно быть учебное пособие? 159
- Кирило і Мефодій 69, 128
- Класть – положить 129
- Компаративісти ХІХ ст. про «два періоди» мовного розвитку 130
- Концепции современной русистики 182
- Концепція «кількісних змін приголосних» О. О. Потебні 160
- Корреляции звонкости / глухости и напряженности / ненапряженности в восточнославянских языках 214
- Корреляция звонкости / глухости в восточнославянских фонологических подсистемах 94
- Лейпцизька, Казанська та Московська школи про фонетичний закон і аналогію 131
- Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія 170
- Лексичні запозичення як джерело вивчення історії мови у російській та українській компаративістиці 10-х – 20-х рр. ХХ ст. 183
- Лексичні запозичення як джерело вивчення історії східнослов'янських мов у концепції О. О. Шахматова, М. М. Дурново та А. Ю. Кримського 184
- Лингвисты Украины: Ефросиния Фоминична Широкопад 185
- Лингвоисториографическая проблематика в трудах О. Е. Ольшанского 81
- Лінгвістична реконструкція в працях учених Московської школи 215
- Лінгвістична реконструкція в працях учених Харківської школи 161
- Лінгвістичний метод і його структура 216
- Лінгвістичний метод як гетерогенний феномен 217
- Лінгвістичний метод як складна логічна одиниця (до визначення семантики терміна) 80
- Лінгвістичний метод як складне структурне утворення 218

Мастерство и вдохновение Андрея Георгиевича Глущенко 96
М. Максимович про походження східнослов'янських мов 95
А. С. Мельничук о принципе историзма в языкознании 48
Мессия и миссия 132
Местоимения *их* и *ихний* 133
Метод и источники изучения истории языка в концепции учёных
Московской лингвистической школы 49
Методологические основы концепции общерусского праязыка в трудах
А. А. Шахматова 148
Мова як психосоціальний феномен у працях учених Московської та
Казанської шкіл 186
Мова як система 239
Моделирование истории восточнославянских языков в трудах П. А. Бузука
111
Моделювання історії східнослов'янських мов у компаративістиці 70-х рр.
XIX ст. – 30-х рр. XX ст. 162
Молодограматики: школа чи напрям? 187
Монографія А. Р. Габидуллиной «Учебно-педагогический дискурс» 188
Морфемика и словообразование 134
Мысль изречённая есть ложь 176

Народ 240
Наследие В. И. Даля в трудах А. А. Потебни 219
Науково-практична конференція «Писемні пам'ятки східнослов'янськими
мовами XI – XVIII ст.» 32
Научно-педагогическая деятельность Олега Ефимовича Ольшанского 82
Не избегайте предлога *из!* 112, 241
Новий навчальний посібник для вузів 22
Нові праці про спрощення 50
Нужная книга 25

О моём отце и его книге 83
О некоторых терминах в «Российской грамматике» А. А. Барсова 53
О подготовке дипломных работ на кафедре русского языка и литературы
41
О предлогах *в* и *к* 113
О соотношении понятий метод и приём в лингвистических исследованиях
257
Об историческом комментировании в школьном курсе русского языка (на
материале фонетики) 114
Об узкой и широкой трактовках лингвистического метода 242
Обсудить и *обговорить* 135
Общая фонетика 84

Одиниці фонетико-фонологічного рівня 97
Олег Ефимович Ольшанский 115
Олегу Ефимовичу Ольшанському 51
О. Е. Ольшанский – учёный и педагог 52
Организация и проведение занятий по практическому курсу русского языка 9
Ощущение доброго ветра 258

Патриотическое и интернациональное воспитания студентов в процессе преподавания историко-лингвистических дисциплин 15
Передмова 171
[Передмова до неопубл. праці] 6
[Передмова до праці] 16
Період східнослов'янської мовної єдності в працях О. О. Шахматова 26
Перст и перчатка 259
Писемні пам'ятки як джерело лінгвістичної реконструкції у російському та українському мовознавстві XIX – початку XX ст. 27
Полемика О. О. Потебні, П. Г. Житецького та М. О. Колосова з питань історії східнослов'янських мов 149
А. А. Потебня об эллипсисе согласных в истории восточнославянских языков 20
О. О. Потебня про «два періоди» розвитку мови 85
О. О. Потебня про консонантний еліпсис 163
Поэзия научного поиска 86
Практикум по русскому языку. Глагол. Наречие 136
Праслов'янська мова 70, 137
Предлоги *к, в, до* 243
Принцип историзма в трудах учёных Московской лингвистической школы 38
Принцип причинности в русском и украинском языкознании (70-е гг. XIX – 20-е гг. XX в.) 42
Принцип розвитку в лінгвістичній концепції О. О. Потебні 220
Принцип системности в историко-фонетических исследованиях учёных Московской лингвистической школы 43
Принципи порівняльно-історичного дослідження в історії мовознавства. Московська лінгвістична школа 44
Принципи порівняльно-історичного дослідження в історії українського і російського мовознавства. Харківська лінгвістична школа 33
Принципи порівняльно-історичного дослідження в українському і російському мовознавстві (70-і рр. XIX ст. – 20-і рр. XX ст.) 59
Принципи порівняльно-історичного дослідження як предмет вивчення в курсі «Історія лінгвістичних вчень» 39
Принципы и подходы в структуре лингвистического метода 260

Принципы сравнительно-исторического исследования языков в концепции А. С. Мельничука 177

Причини фонетичних змін у працях учених Харківської лінгвістичної школи 164

Причины фонетических изменений в концепции Ф. Ф. Фортунатова и А. А. Шахматова 98

Про структуру лінгвістичного методу 244

Проблема джерел вивчення історії мови в українському мовознавстві 10–30-х рр. ХХ ст. 189

Проблема лингвистического метода в русском и украинском языкознании 190

Проблема східнослов'янського глотогенезу в працях Є. К. Тимченка 221

Проблема східнослов'янського глотогенезу в розробці І. І. Срезневського 99

Проблеми моделювання історії східнослов'янських мов на Академічній конференції з реформи білоруського правопису та азбуки 1926 р. 100

Псалтырь / псалтирь 138

Пять, пятёрка и пяток 222

Развитие языка 150

[Рецензия] 10, 13, 28, 29, 34, 35, 45, 54, 246

[Рецензія] 139, 165, 172, 245

Роль данных исторической лексикологии в разработке лингвистических основ повышения культуры русской речи в украинской школе 7

Роль курсу історії російської літературної мови у вихованні студентів-філологів 62

Русские и украинские языковеды о лингвистическом методе 247

Русские языковеды конца XIX – начала XX в. в борьбе за права украинского языка 248

Сайт 249

Свято «Слова» на Слов'янщині 87

Семантико-когнитивный подход к изучению метафоры 261

Систематизація історико-фонетичного матеріалу в студіях О. О. Потебні 140

Систематизація матеріалу в працях учених Харківської школи 223

Словарь В. И. Даля и источники изучения истории русского языка 250

Слово: культура и история 224

Смайлик 251

Современные говоры как источник изучения истории языка в трудах учёных Московской лингвистической школы 46

Сравнительно-исторический метод в русском и украинском языкознании 20-х – 60-х гг. XIX в. 195

Сравнительно-исторический метод как предмет изучения в курсах лингвистических дисциплин 30

Студенческое 196

Сумрак – сутки 262

Творческое наследие учёных Казанской лингвистической школы в научной концепции О. Е. Ольшанского 55

Теория двух периодов языкового развития в русском и украинском языкознании XIX в. 63

Теория двух периодов языкового развития и её роль в истории языкознания 191

Теорія «родовідного дерева» та «хвильова» теорія в європейському мовознавстві XIX ст. – 30-х рр. XX ст. 173

Типология восточнославянских фонологических подсистем: корреляции звонкости / глухости и напряженности / ненапряженности 225

Только *потому что!* 252

Ток 263

Третьи Потебнянские чтения 2

Три мутных волны в русской речи 192

Н. С. Трубецкой и проблемы моделирования истории праязыка 193

Трудоголики и алконавты 253

The Distributive Aspect in the Works of American Linguists 194

Університетська наука і пошуки молодих науковців 151

Учёные Московской школы о внутренних причинах и условиях фонетических изменений 101

Учёные Московской школы об историческом и описательном изучении языка 88

Філологічний факультет Слов'янського державного педагогічного інституту 102

Фонемні й звукові ланцюги та дистрибуція фонем 226

Фонетико-фонологический уровень речи-языка 116

Фонетичний закон і аналогія в студіях учених Харківської школи 166

Ф. Ф. Фортунатов и А. А. Шахматов о дивергенции и конвергенции 103

«Хвильова» теорія в студіях С. Й. Смаль-Стоцького 197

Хор и тхір 227

Хроніка 254

Хронологизация языковых явлений в трудах А. А. Шахматова 228

Хронологизация языковых явлений и их системно связанных совокупностей в трудах учёных Московской школы 198

Цікава книжка про життя і діяльність О. О. Шахматова 8

Цікава праця з лінгвістичної історіографії 31

Чат 255

Что обозначает сочетание *возбранный воевода* в хвалебных церковных песнопениях? 21

Чудо вічного розвитку, вічного руху мови 56

А. А. Шахматов и проблемы русской исторической фонетики 12

А. А. Шахматов и А. И. Соболевский об источниках изучения истории языка 117

А. А. Шахматов и украинистика 199

А. А. Шахматов и украинская культура 200

А. А. Шахматов и филологическая наука в Украине 1

А. А. Шахматаў і М. М. Дурнаво пра сінхранію і дыяхранію 104

А. А. Шахматов о генезисе и эволюции русского и белорусского аканья 167

А. А. Шахматов о древнекиевском койне 14

А. А. Шахматов о лабиализации согласных и делабиализации гласных в истории восточнославянских языков 152

А. А. Шахматов о палатализации и депалатализации согласных в истории восточнославянских языков 118

А. А. Шахматов о переогласовке гласных переднего ряда в истории восточнославянских языков 141

А. А. Шахматов о правосточнославянском языке 201

А. А. Шахматов о сущности древнекиевского койне 18

А. А. Шахматов об истории фонемы *e* 174

О. О. Шахматов про взаємодію вокалізму і консонантизму в історії східнослов'янських мов 153

Щоб знати мову, треба знати її історію (дослідження О. О. Потебні і сучасна шкільна практика) 36

Этимологический анализ в процессе подготовки учителя начальных классов к орфографической работе 202

Юси 71, 142

Язык как система в историко-фонетических исследованиях учёных Харьковской лингвистической школы 203

Языковая ярмарка 178

Яркое пособие по исторической фонологии 119

Яркое пособие по общему языкознанию 264

Яркое пособие по русскому синтаксису 204
ЯТЬ 72, 143.

ЗМІСТ

Від упорядників.....	4
Невтомний трудівник і мудрий наставник.....	5
Основні дати життя та діяльності В. А. Глуценка.....	8
Розділ I. Наукові праці В. А. Глуценка.....	10
Розділ II. Газетні публікації.....	36
Розділ III. Література про життєвий і творчий шлях.....	40
Іменний покажчик.....	43
Алфавітний покажчик назв наукових праць В. А. Глуценка.....	47

Підписано до друку _____.
Формат 60x84 1/16. Ум. др. арк. 3,75.
Тираж _____ прим. Зам. № 441.

Підприємець Маторін Б.І.

84116, м. Слов'янськ, вул. Г. Батюка, 19.
Тел./факс +38 06262 3-20-99. E-mail: matorinb@ukr.net

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції ДК №3141, видане Державним комітетом телебачення та радіомовлення України від 24.03.2008 р.
